

NƏ QƏDƏR Kİ MÜSTƏQİL
AZƏRBAYCAN DÖVLƏTİ VAR,
AZƏRBAYCAN XALQI VAR,
HEYDƏR ƏLİYEV ÜRƏKLƏRDƏ
YAŞAYACAQDIR!

iki sahil

VAHİD AZƏRBAYCAN UĞRUNDA!

www.ikisahil.az / www.ikisahil.tv

GÜNDƏLİK İCTİMAİ-SİYASİ QƏZET

Nº 158 (7413) / Şənbə, 31 avqust 2019-cu il

PREZİDENT TAPSIRIĞI:

**Müstəqilliyi qorumaq
üçün mütləq bilik,
savad, vətənpərvərlik və
milli təfəkkür olmalıdır**

Gənclərimiz İKT-nin imkanlarından səmərəli istifadə edərək, həqiqətlərimizin təbliğinə böyük töhfələr verməklə yanaşı, "Vətən mənə oğul desə nə dərdim", həmçinin "Torpaq, eger uğrunda ölən varsa, Vətəndir" kimi prinsipləri fəaliyyətlərinin önündə saxlayaraq ölkə Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin hücum əmrinə hər zaman hazırdırlar

BAX: SƏH.2

Bakıda Türkiyənin Zəfər bayramı münasibətilə rəsmi qəbul təşkil edilib

⇒ Bax: səh. 4

Yeni Azərbaycan Partiyası Səbail və Xətai rayon təşkilatlarının ərazi ilk partiya təşkilatı sədrlərinin müşavirəsi keçirildi

⇒ Bax: səh. 5

Novruz Məmmədov "ACWA POWER" şirkətinin nümayəndələri ilə görüşüb

⇒ Bax: səh. 3

Bax: səh. 3

Rövnəq Abdullayev:

"Qarabağ"ın ardıcıl uğurları Azərbaycan futbolunda sabilliyin göstəricisidir

Bax: səh. 7

Heydər Əliyev adına Neft Emalı Zavodunda rekonstruksiyası nəzərdə tutulan qurğular yeniləri ilə əvəzlənəcək

Bax: səh. 4

Vüqar Rəhimzadə:

İşğalçı ölkənin avantürist rəhbərinin sərsəm bəyanatları danışıqlar prosesinə ciddi zərərdir

6

ANKARANIN ASİYAYA DÖNÜŞÜ:
Türkiyənin yeni
geosiyasi "yol xəritəsi"

9

Müxalifyönlü jurnalist İsmayıl Cəlilov
Sevinc Osmanqızı və
Əli Kərimlini yenidən ifşa etdi

16

50 metr dərinlikdə
işləyə bilən ağıllı saat

Müstəqilliyi qorumaq üçün mütləq bilik, savad, vətənpərvərlik və milli təfəkkür olmalıdır

Azərbaycanın bütün sahələrdə qazandığı uğurlardan geniş bəhs edən dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin əsas çağırışlarından biri budur ki, milli və vətənpərvərlik yüksək səviyyədə olmalıdır:

“Hər bir gənc bilməlidir ki, bizim hamımızın əsas vəzifəsi dövlət müstəqilliyini möhkəmləndirməkdir, onu qorumaqdır. Biz xoşbəxtlik ki, müstəqillik dövründə yaşayırıq. Əsrlər boyu Azərbaycan xalqı müstəqillik eşqi ilə yaşamışdır. Nəsilər gəlirdi-gedirdi, biz başqa ölkələrin tərkibində yaşayırdıq, öz bayrağımızı qaldıra, öz himnimizi səsləndirə bilmirdik. Amma bu gün böyük xoşbəxtlikdir ki, biz müstəqillik dövründə yaşayırıq və əsl müstəqil siyasət həyata keçiririk. Ona görə bizim gənclərimiz həmişə yadda saxlamalıdır ki, Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi hər şeydən üstündür, Azərbaycan xalqının maraqları hər şeydən üstün olmalıdır. Bir daha demək istəyirəm ki, müstəqilliyi qorumaq üçün mütləq bilik, savad, vətənpərvərlik və milli təfəkkür olmalıdır.”

Azərbaycan müharibə şəraitində yaşayır. Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həllini şərtləndirən əsas amillərdən biri təbii ki, diplomatik mübarizədə qələbədir. Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya ictimaiyyətinə çatdırılması bu günümüzün prioritet məsələsidir. Bir əsas məqamı da unutmamalıyıq ki, informasiya-kommunikasiya texnologiyaları əsərində yaşayırıq. Gənclərimiz İKT-nin imkanlarından səmərəli istifadə edərək, həqiqətlərimizin təbliğinə böyük töhfələr verməklə yanaşı, “Vətən mənə oğul desə nə dərdim”, həmçinin “Torpaq, əgər uğrunda ölən varsa, Vətəndir” kimi prinsipləri fəaliyyətlərinin önündə saxlayaraq ölkə Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin hücum əmrinə hər zaman hazır olduqlarını bildirirlər. Bu gün gənclərimizin böyük əhval-ruhiyyə ilə hərbi xidmətə getmələri onlarda vətənpərvərlik hisslərinin nə qədər böyük olduğunu ortaya qoyur.

Gənclərimiz İKT-nin imkanlarından səmərəli istifadə edərək, həqiqətlərimizin təbliğinə böyük töhfələr verməklə yanaşı, “Vətən mənə oğul desə nə dərdim”, həmçinin “Torpaq, əgər uğrunda ölən varsa, Vətəndir” kimi prinsipləri fəaliyyətlərinin önündə saxlayaraq ölkə Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin hücum əmrinə hər zaman hazırdırlar

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin 28 avqust 2019-cu il tarixli “Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının 2019-cu il oktyabrın 1-dən 30-dək müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılması və müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularının ehtiyata buraxılması haqqında” Sərəncamı vətənpərvərlik hissinin daha da artırılmasında əhəmiyyətli addımların davamıdır. Ölkə Prezidentinin mütəmadi olaraq imzaladığı hərbi xidmətə çağırışla bağlı sənədlər ölkəmizin bütün bölgələrində gənclərimizin yüksək vətənpərvərlik ruhu və təntənəli tədbirlərlə hərbi xidmətə yollanması ilə müşayiət olunur. Bu gün ordu quruculuğu sahəsində atılan davamlı addımlar, ölkə Prezidenti İlham Əliyevin mütəmadi olaraq bölgələrə səfəri çərçivəsində hərbi hissələrdə olması, əsgərlərin qayğıları ilə yaxından maraqlanması və s. kimi addımları gənclərimizdə vətənpərvərlik hisslərini daha da artırır. Böyük fəxr his-

si ilə qeyd edirik ki, Azərbaycanın işğal altında olan torpaqlarını azad etməyə qadir güclü və qüdrətli ordusu vardır.

“Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa edəcəkdir. Hər gün, hər ay bizim qələbəmizi yaxınlaşdırır. Hər ay, hər il Azərbaycan daha da güclənir, Ermənistan daha da zəifləyir. Bunu artıq bu məsələ ilə məşğul olan bütün maraqlı qurumlar, ölkələr də görür, bilir. Tarixin gedişi, inkişafı belədir ki, Azərbaycan ilə rəqabət aparmaq Ermənistan üçün mümkün olmayacaqdır. Onların əsas ümidi xarici qüvvələrə, erməni lobbisinə, onun havadarlarına və bəzi başqa ölkələrin dairələrinədir. Bizim isə ümidimiz öz gücümüzdür. Azərbaycan xalqıdır, haqq və ədalətdir, beynəlxalq hüquqdur və artan gücümüzdür. Əminəm ki, Azərbaycan ədaləti bərpa edəcək və öz ərazi bütövlüyünü təmin edəcəkdir”

söyləyən dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin bu fikirləri Azərbaycanın diplomatik mübarizədə qazandığı uğurlarla yanaşı, iqtisadi imkanlarımızın möhkəmlənməsi fonunda ordumuzun qüdrətinin və gücünün artmasına əsaslanır.

Ötən il Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin yaradılmasının 100 illiyini qeyd etdik. İstər bu münasibətlə, istərsə də Bakının işğaldan azad edilməsinin 100 illiyi ilə bağlı Azərbaycan və türk əsgərlərinin birgə paradı ordumuzun hansı imkanlara malik olduğunu bir daha dünyaya nümayiş etdirdi.

Müstəqilliyimizin ilk illərində mövcud ictimai-siyasi gərginlik digər sahələrdə olduğu kimi, ordu quruculuğu istiqamətində də uğursuzluqlara səbəb olmuşdu. Həmin dövrdə Silahlı Qüvvələrin torpaqlarımızın deyil, ayrı-ayrı qrupların maraqlarının müdafiəsinə çevrilməsi məlum olaylardandır. 1993-cü ildə ulu öndər Heydər Əliyevin xalqı təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışı bu sahədə də mövcud vəziyyətin yaxşılaşdırılmasına, ordunun maddi-texniki bazasının formalaşdırılmasına, gənclərdə vətənpərvərlik hissinin daha da yüksəlməsinə böyük stimül oldu. Ümummilli lider Heydər Əliyev bildirdi: “Bizim

məqsədimiz müharibə etmək deyil. Ordumuzun yaranması, formalaşması, möhkəmlənməsi yalnız və yalnız Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyini, ərazi bütövlüyünü, sərhədlərinin toxunulmazlığını təmin etmək üçün lazımdır. Biz düşdüyümüz vəziyyətdən sülh yolu ilə çıxmaq istəyirik.”

Nizami Silahlı Qüvvələrin yaradılması, torpaqlarımızın müdafiə olunması üçün təxiresalınmaz vəzifəldir. İqtisadi inkişafı və müdafiə qüdrəti ilə regionda fərqlənən bir ölkəyə rəhbərlik edən, ulu öndər Heydər Əliyevin siyasətinə sadiqliyini atdığı hər bir addımında təsdiqləyən, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin hərbi gücümüz barədə söylədiyi qətiyyətli fikirlər, keçirilən hərbi paradlarda nümayiş etdirilən ən müasir hərbi texnika, döyüş silah və sursatı bir daha belə əminlik yaradır ki, biz hər bəstəmirik, amma hər bəstəmir hər an hazırıq. Aparılan sülh danışıqları səmərə verməyəcəyi təqdirdə Azərbaycan işğal altında olan torpaqlarını hər bəstəmir, amma hər bəstəmir gücündədir. Azərbaycanın güclü, peşəkar ordusu var. Azərbaycan gəncləri hesabına formalaşmış və mükəmməl nizami ordu kimi tanınan Azərbaycan Silahlı Qüvvələri hərbi hazırlıq və müasir texnikanı idarə etmək bacarığı baxımından bölgədə fərqlənir. Möhkəmlənən iqtisadi imkanlarımız hesabına daha da təkmilləşən Azərbaycan Silahlı Qüvvələri müasir texnika ilə təchiz edilib, Vətənin müdafiəsinə daim hazır olan yüksək nizam-intizamla malik bir quruma çevrilib. Müasir hərbi texnika, silah-sursatla təchiz olunmuş mükəmməl ordunun formalaşması Vətənə, xalqa xidmət və sədaqətdən qaynaqlanır. Milli kadrlar hesabına möhkəmlənən ordumuzda xidmət edən zabıtların əksəriyyətinin ulu öndər Heydər Əliyevin yaratdığı və Azərbaycanın hərbi tarixində xüsusi yeri olan Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin kursantları, quru qoşunlarının, hərbi hava və hərbi dəniz qüvvələrinin məzunlarıdır.

Prezident İlham Əliyev Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyde yenidənqurma işlərindən sonra yaradılan şəraitlə tanışlıq zamanı bildirmişdir: “Bu gün Azərbaycan Ordusu dünya miqyasında güclü ordular sırasındadır. Bizim ordumuzun gücü, döyüş qabiliyyəti, peşəkarlığı artır. Bu gün ordumuz ən yüksək səviyyədədir. Ulu Öndərin misilsiz xidmətləri Azərbaycan xalqının qəlbində daim yaşayır. Biz onun işini davam etdiririk. Ordu quruculuğu prosesi uğurla, sürətlə gedir. Müasir səviyyədə işlər görülür, hərbi texnika alınır, döyüş qabiliyyəti artır. Bir sözə, bu gün Azərbaycan Ordusu öz gücünü göstərir və göstərməlidir. Biz müharibə şəraitində yaşayırıq. Müharibə hələ bitməyib və biz hər an hazır olmalıyıq ki, doğma torpaqlarımızı işğalçılardan azad edək. Əminəm ki, bu gün gələcək və Azərbaycan ərazi bütövlüyünü bərpa edəcək. Bizim imkanlarımız artır, maddi vəziyyətimiz yaxşılaşır, orduya lazım olan texnika, silah-sursat alınır, gətirilir. Bir sözə, biz bütün bu işləri ona görə edirik ki, daha güclü orduya malik olaq və öz ərazi bütövlüyümüzü bərpa edək. Azərbaycan bu gün bütün sahələrdə uğurla inkişaf edir. Əminəm ki, bu inkişaf dayanıqlı olacaqdır.”

Müdafiə qüdrətimizin artırılmasını Azərbaycan dövlətinin daxili məsələsi olduğunu bir daha diqqətə çatdıran cənab İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, ölkəmizdə ordu quruculuğu prosesi uğurla gedir: “Bu gün Azərbaycanda nizami ordu vardır. Mən hərbi hissələrə tez-tez gedir, vəziyyətlə tanış oluram. Tam məsuliyyətlə deyə bilərəm ki, bu gün Azərbaycan Ordusu çox yüksək səviyyədədir. Ordumuzda peşəkarlıq, döyüş qabiliyyəti artır, Silahlı Qüvvələrdə ruh yüksəkliyi vardır.”

Son illərdə artan maddi imkanlarımız hesabına ordunun maddi-texniki bazası möhkəmlənmiş, hərbiçilərin yaşayış və məişət məsələlərinə, sosial müdafiəsinə diqqət artırılmışdır. Azərbaycan gəncliyinin hamısı kimi yeni nəslin nümayəndələrinin fiziki cəhətdən sağlam, müasir dünyagörüşlü, beynəlxalq tələbələrə uyğun idarəetmə bacarığına yiyələnmələrinə diqqətlə yanaşan, imzaladığı Dövlət proqramları ilə ölkə əhalisinin 40 faizini təşkil edən gənclərin sosial müdafiəsinin möhkəmləndirilməsi üçün geniş imkanlar yaradan cənab İlham Əliyev Ali Baş Komandan kimi gənclərin hərbi xidmət zamanı göstərdikləri nizam-intizam və hazırlıqlarından məmnun qalır: “Mən çox şadam ki, gənclərimiz milli ruhda, vətənpərvərlik ruhunda təbiiyə alırlar. Gənclərimiz bizim ümidimizdir. Gələcəkdə ölkəmizi onlar idarə edəcəklər. Mən çox şadam ki, orduda xidmət edən gənclər Vətənə bağlı olan insanlardır.”

Qeyd etdiyimiz kimi, ənənəvi keçirilən hərbi paradlar, müdafiə sərgiləri, həmçinin sorğular da deyilənləri təsdiqləyir. Belə ki, ötən il keçirilən “ADEX-2018” üçüncü Azərbaycan Beynəlxalq müdafiə sərgisi regionda ən böyük silah və hərbi texnika ekspozisiyalarından biri olmaqla yanaşı, müasir silah və avadanlıqların, o cümlədən Azərbaycanın müdafiə sənayesi kompleksinin gücü və qüdrətinin nümayişli oldu. Sərgiyə ildən-ilə marağın artması, yeni dövlətlərin, şirkətlərin qoşulması Azərbaycanın regionda mühüm strateji əhəmiyyətini bir daha təsdiqlədi. Ölkəmizin müstəqilliyinin, suverenliyinin, ərazi bütövlüyünün qaranlıq olan Silahlı Qüvvələrimizin mövcud potensialının, müdafiə sənayesinin yeniliklərinin təqdimatı kimi dəyərləndirilən sərgidə bir daha qeyd olunmuşdur ki, bu gün ölkəmiz müasir və keyfiyyətli hərbi təyinatlı məhsulların istehsalçısı kimi dünyada tanınır. Qazanılan nailiyyətlər istehsal edilən rəqabətə davamlı məhsulların dünya bazasına çıxarılmasına şərait yaradır.

⇒ Davamı 3-cü səhifədə

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEV QIRĞIZ RESPUBLİKASININ PREZİDENTİNİ TƏBRİK EDİB

Prezident İlham Əliyev Müstəqillik Günü münasibətilə Qırğız Respublikasının Prezidenti Sooronbay Jeenbekova təbrik məktubu göndərib.

Təbrikdə deyilir: “Hörmətli cənab Prezident, ölkənizin milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizi və xalqınızı öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından səmimi qəlbədən təbrik edirəm.

Əminəm ki, Azərbaycan ilə Qırğızistan arasındakı ənənəvi dostluq və əməkdaşlıq münasibətləri xalqlarımızın iradəsinə uyğun olaraq daim inkişaf edəcək və genişlənəcəkdir.

Belə bir əlamətdar gündə Sizə ən xoş arzularımı yetirir, qardaş Qırğızistan xalqına sülh və rifah diləyirəm”.

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEV MALAYZİYANIN ALİ BAŞÇISINI TƏBRİK EDİB

Prezident İlham Əliyev Malayziyanın XVI Ali Başçısı Abdullah Riayatuddin əl-Mustafa Billah Şah ibni Sultan Hacı Əhməd Şah əl-Mustain Billaha təbrik məktubu göndərib.

Təbrikdə deyilir: “Əlahəzrət, Malayziyanın milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizi və Sizin simanızda bütün xalqınızı öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından təbrik edirəm.

İnanıram ki, Azərbaycan ilə Malayziya arasındakı dostluq və əməkdaşlıq münasibətləri xalqlarımızın mənafələrinə uyğun olaraq bundan sonra da inkişaf edəcəkdir.

Bu xoş gündə Sizə möhkəm cansağlığı və xoşbəxtlik, dost Malayziya xalqına daim əmin-amanlıq və firavanlıq arzulayıram”.

Müstəqilliyi qorumaq üçün mütləq bilik, savad, vətənpərvərlik və milli təfəkkür olmalıdır

⇒ Əvvəli 2-ci səhifədə

Məlum olduğu kimi, ABŞ-ın "Global Firepower" təşkilatı mütəmadi olaraq dünya ölkələri ordularının gücü ilə bağlı hesabat açıqlayır. Builki hesabatda bildirilir ki, Azərbaycan Silahlı Qüvvələri gücünə görə Cənubi Qafqazda birinci, dünyada 52-ci yerdədir. Müqayisə üçün qeyd edilir ki, təşkilatın 2015-ci ildə hazırladığı hesabatda Azərbaycan Ordusu 64-cü, 2016-cı il hesabatında 60-cı, 2017-ci il hesabatında isə 59-cu yerdə qərarlaşıb. O da bildirilir ki, reyting dövlətin adı silahlar, iqtisadi güc, sərhədinin ölçüsü, özünütəmin etmək (neft kimi təbii ehtiyatlar), su mənbələrinə yaxınlıq və s. amillər əsasında hazırlanır. Bundan başqa dövlətin hərbi güc reytingi hərbi büdcənin miqdarı, canlı qüvvənin, tankların, təyyarələrin, sualtı qayıqların, aviadaşıyıcıların sayı və integrasiya göstəricisinə əsasən müəyyən edilir. Azərbaycanın bu göstəricilər üzrə uğurları göz qabağındadır. Təkcə bir faktı qeyd etmək kifayətdir ki, Azərbaycanın hərbi büdcəsi işğalçı Ermənistanın ümumi büdcəsinə bərabərdir.

Göründüyü kimi, Azərbaycanın diplomatik qələbədə qazandığı uğurlar, həmçinin iqtisadi imkanlarına uyğun olaraq ildən-ilə artan hərbi qüdrəti, gücü bir daha bu əminliyə əsas verir ki, uğrəngli bayrağımızın Şuşada, Xankəndidə dalğalanacağı gün uzaqda deyil. Aprel

Gənclərimiz İKT-nin imkanlarından səmərəli istifadə edərək, həqiqətlərimizin təbliğinə böyük töhfələr verməklə yanaşı, "Vətən mənə oğul desə nə dərdim", həmçinin "Torpaq, əgər uğrunda ölən varsa, Vətəndir" kimi prinsipləri fəaliyyətlərinin önündə saxlayaraq ölkə Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin hücum əmrinə hər zaman hazırdırlar

döyüşləri, Naxçıvan qələbələri Azərbaycan əsgərinin döyüş ruhunun, torpaqlarımızı işğaldan azad etmək qüdrətinin, ən əsası vətənpərvərlik hissinin nə qədər böyük olduğunu göstəricisidir.

Regionda sülhün, təhlükəsizliyin qarantı kimi dəyərləndirilən Azərbaycan-Gürcüstan-Türkiyə birliyi, həmreyliyi bu sahədə də atılan birgə addımlarda özünü qabarıq şəkildə büruzə verir. Bir müddət öncə Azər-

baycan-Türkiyə-Gürcüstan müdafiə nazirləri arasında keçirilən görüşlər, Naxçıvanda Türkiyə-Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin "Sarsılmaz qardaşlıq-2019" adlı birgə döyüş atışlı taktiki təlimləri, həmçinin sentyabrın

2-dən 6-dək davam edəcək "Eternity-2019" adlı hərbi təlim deyilənlərin təsdiqidir. Regional əməkdaşlığa davamlı töhfələri ilə dünyanın diqqətində olan bu üçlük beynəlxalq təşkilatlarda da birlik, həmrəylik nümayiş etdirərək, bütün münafiqəli məsələlərin beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri çərçivəsində ədalətli həllinin tərəfdarı olduqlarını bəyan edirlər. Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Azərbaycan və türk əsgərlərinin möhtəşəm paradında səsləndirdiyi bu bəyanatı bir daha xatırlatmaq istərdik: **"Biz bu gün burada yalnız Qafqaz İslam Ordusunun və azərbaycanlı qardaşlarımızın dillərdə dastan olan mübarizəsi ilə Bakının işğaldan azad olunmasının 100-cü ildönümünü qeyd etmirik, eyni zamanda, əziz şəhidlərimizin biza əmanəti olan "Bir millət, iki dövlət" deyə rəmzləşdirdiyimiz qan qardaşlığımızı da dərk edirik. Azərbaycanın sevinci, bizim sevincimizdir, qüruru bizim qürurumuzdur, dərdi, ağrısı, problemi də bizim problemimizdir. Azərbaycan kədərənərsə biz də kədərənərik, Azərbaycan sevinərsə, biz də sevinərik. Azərbaycanın ən böyük problemi olan Dağlıq Qarabağ məsələsi bizim üçün də eyni dərəcədə ağırlıq problemidir. Türkiyə olaraq problemin həlli üçün Azərbaycanın göstərdiyi səyləri sonadək dəstəkləməyə davam edəcəyik... Türkiyə əsgərləri bu gün burada Azərbaycan əsgərləri ilə çiyn-çiynə bundan 100 il əvvəl birlikdə qazanan böyük qələbənin ildönümünü qeyd edirlər. Bu bayram gələcək nəsillərə ötürəcəyimiz ən böyük ərməğandır. Bir əsr əvvəl bu torpaqlarda minlərlə şəhidimizin qanı ilə yazılan dastanın unudulmasına və unudurulmasına qətiyyətlə imkan verməyəcəyik."** Tədbirdə bu əminlik də ifadə olunmuşdur ki, hər iki ölkənin gəncləri birgə tariximizdən nəticə çıxaracaqlar.

✍ Yeganə Əliyeva,
"iki sahil"

Rövnəq Abdullayev: "Qarabağ"ın ardıcıl uğurları Azərbaycan futbolunda stabilliyin göstəricisidir

Avropanın ikinci ən nüfuzlu klub turnirinin qrup mərhələsinə növbəti dəfə yüksəlməsi münasibətilə "Qarabağ" klubunun bütün kollektivini təbrik edirik. Ardıcıl 6-cı dəfədir ki - bunlardan biri UEFA Çempionlar Liqası olmaqla - avrokuboklar-

da qrupa vəsiqə qazanmaq vəzifəsinin öhdəsindən gələn "Qarabağ" azarkeşlərinə, ölkəmizin futbol ictimaiyyətinə böyük sevinc hissləri yaşadır.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Azərbaycan Futbol Federasiyası

nın (AFFA) prezidenti Rövnəq Abdullayev "Qarabağ" klubunun UEFA Avropa Liqası turnirinin qrup mərhələsinə vəsiqə qazanması ilə bağlı qurumun saytına açıqlamasında deyib.

AFFA-nın prezidenti qeyd edib ki, illər öncə "Neftçi"nin UEFA Avropa Liqasının qrup mərhələsində çıxış etməsi, sonra "Qəbələ" klubunun eyni nəticəyə iki dəfə imza atması və təbii ki, "Qarabağ"ın ardıcıl uğurları Azərbaycan futbolunda stabilliyin göstəriciləridir. Klublarımızın dəfələrlə UEFA Avropa Liqasının qrupuna vəsiqə qazanması bu turniri bizim üçün sanki doğmalasıdır. Üstəlik, bu il Av-

ropa Liqasının final oyununun Bakı Olimpiya Stadionunda keçirilməsi ilə Azərbaycan futbol ailəsi olaraq təşkilatı baxımdan turnirin tarixində özünəməxsus mövqə tutmağı bacarmışdıq. Artıq qrup mərhələsinin püşkü atılıb. "Qarabağ" A qrupunda "Sevilya", APOEL və "Düdelanj" komandaları ilə mübarizə aparacaq. İspaniya, Kipr və Lüksemburq təmsilçilərinə qarşı oyunlarda komandamızın uğurlu çıxış edəcəyinə inanırıq. "Qarabağ"a qrup mərhələsində uğurlar və idman xoşbəxtliyi, mövsumun qarşdakı hissəsində Avropa Liqasında 6 deyil, daha çox oyun keçirməsini arzulayırıram.

Novruz Məmmədov "ACWA POWER" şirkətinin nümayəndələri ilə görüşüb

Azərbaycan Respublikasının Baş Naziri Novruz Məmmədov avqustun 30-da Səudiyyə Ərəbistanının "ACWA POWER" şirkətinin nümayəndələri ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, səmimi qəbula görə Baş Nazirə minnətdarlığını bildiren "ACWA POWER" şirkətinin idarə heyətinin sədri Məhəmməd Abunayyan bildirib ki, bu il mart ayının 17-də Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyi ilə Səudiyyə Ərəbistanının "ACWA POWER" şirkəti arasında əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu imzalanıb. Memorandum Azərbaycanda bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə sahəsində əməkdaşlığın əsas prinsiplərini müəyyən edir. Məhəmməd Abunayyan qeyd edilən enerji mənbələrindən istifadə sahəsində ixtisaslaşmış şirkət olaraq enerji və su layihələrini həyata keçirən "ACWA POWER"-in fəaliyyəti haqqında ətraflı məlumat verib.

Baş Nazir Novruz Məmmədov görüşdə dost və tərəfdaş ölkələr kimi Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı ilə Azərbaycan Respublikası arasında siyasi münasibətlərin yüksək səviyyəsindən məmnunluğunu bildirərək deyib: "Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikası ilə Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı arasında dostluq və tərəfdaşlıq əlaqələrinin inkişafına mühüm əhəmiyyət verib. Bu siyasət hazırda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir". Baş Nazir vurğulayıb ki, alternativ enerji ölkəmiz üçün prioritet istiqamətlərdən biridir. Azərbaycan zəngin bərpa olunan enerji mənbələrindən səmərəli istifadəni təmin etməkdə, elektrik enerjisi istehsalı sahəsində beynəlxalq şirkətlərlə əməkdaşlıqda maraqlıdır.

ERMƏNİLƏR QAZAXI SNAYPER ATƏŞİNƏ TUTDU

Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədində təmas xəttində yerləşən Dövlət Sərhəd Xidmətinin Sərhəd Qoşunlarının "Qazax" əlahiddə sərhəd diviziyasının sərhəd döyüş mövqelərinə qarşı düşmən tərəfinin tərxiatları davam edir.

Dövlət Sərhəd Xidmətindən Trend-ə verilən məlumata görə, avqustun 29-da saat 18:30-da Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin Noyemberyan rayonunun Şavarşavan kəndi yaxınlığındakı döyüş mövqeyindən Qazax rayonunun Fərəhli kəndi istiqamətindəki sərhəd döyüş məntəqəmiz

snayper atəşinə tutulub, nəticədə arxa istiqamətdə təminat yolunda hərəkət edən hərbi yük nəqliyyat vasitəsi atəşə məruz qalıb, hərbi qulluqçular arasında xəsarət alma halı olmayıb.

Düşmən snayperlərinin atəş nöqtələri cavab atəşlə susdurulub.

Əli Əhmədov:

Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvləri Prezident İlham Əliyevin siyasətinin uğurla həyata keçirilməsi üçün fədakarlıq göstərirlər

“Yeni Azərbaycan Partiyası qarşıdan gələn bələdiyyə seçkilərinə ciddi şəkildə hazırlaşır. Partiyamızın böyük resursları və seçki təcrübəsi bələdiyyə seçkiləri kampaniyasının da yüksək səviyyədə keçiriləcəyini deməyə əsas verir”. Bu fikirləri Baş nazirin müavini, YAP Sədrinin müavini İcra katibi Əli Əhmədov deyib.

Əli Əhmədov bildirib ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının 750 min nəfərə yaxın üzvü var və bu, sadəcə statistika deyil. Onun sözlərinə görə, bu fakt vətəndaşların partiyamızın qurucusu, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin ideyalarına və Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasətə inamının ifadəsidir.

“Partiyamızın sıralarında vətənpərvər, fədakar, intellektual insanlar birləşib. Onlar ölkəmizin inkişafı prosesində fəal iştirak edirlər və Prezident İlham Əliyevin siyasətinin uğurla həyata keçirilməsi üçün fədakarlıq göstərirlər”-deyə, Əli Əhmədov vurğulayıb.

Şəhid övladları üçün gəzinti təşkil olunub

Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin, “Şəhid Övladlarına və Kimsəsiz Uşaqlara Yardım” İctimai Birliyinin və Zirə Mədəniyyət Mərkəzinin birgə təşkilatçılığı ilə bir qrup şəhid övladı üçün gəzinti təşkil olunub.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, şəhid övladları ilk olaraq tarixi mədəniyyət mərkəzi olan İçərişəhərdə və Şirvanşahlar Sarayında olublar. Onlara Şirvanşahlar dövlətinin yaranma tarixi, fəaliyyət dövrü, hökmdarları haqqında məlumat verilib.

Sonra şəhid övladları Zirə Mədəniyyət Mərkəzini ziyarət edərək burada yaradılan şəraitlə tanış olub, rəsm əsərləri və xalçaçılıq nümunələrinə baxıb, uşaq oyun meydançasında əyləniblər.

Bakıda Türkiyənin Zəfər bayramı münasibətilə rəsmi qəbul təşkil edilib

Avqustun 30-da Türkiyənin Azərbaycandakı səfirliyində qardaş ölkənin Zəfər bayramı münasibətilə rəsmi

qəbul təşkil edilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbir Azərbaycanın və Türkiyənin dövlət himnlərinin səsləndirilməsi ilə başlayıb.

Səfir Erkan Özoral Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın 30 avqust - Zəfər bayramı münasibətilə təbrik məktubunu oxuyub.

Diplomat türk xalqının və Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin Mustafa Kamal Atatürkün rəhbərliyi ilə 1922-ci il avqu-

tun 30-da tarixi zəfər qazandığını bildirib. Qeyd edilib ki, bu böyük zəfər türk millətinin sarsılmazlığının və möhkəm iradəsinin nümunəsidir. Bütün bunların nəticəsi olaraq bugünkü Türkiyə dövləti meydana gəlib. Ötən illər ərzində Türkiyənin bir çox sınaqlardan keçdiyini deyən səfir qardaş ölkənin hər cür çətinliklərin öhdəsindən gələ biləcək gücə malik olduğunu vurğulayıb.

Muxtar Babayev vətəndaşları qəbul edib

Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları rəhbərlərinin və onların müavinlərinin şəhər və rayonlarda vətəndaşların qəbulu cədvəlinə əsasən avqustun 30-da Ekologiya və Təbii Sərvətlər naziri Muxtar Babayev Lənkəran şəhərində yerləşən Heydər Əliyev Mərkəzində Lənkəran, Lerik, Masallı, Yardımlı və Astara rayonlarının sakinlərini qəbul edib.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, qəbuldan əvvəl Muxtar Babayev və Lənkəran Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Taleh Qaraşov ulu öndər Heydər Əliyevin abidəsinə ziyarət edərək önünə gül

dəstələri qoyub, dahi şəxsiyyətin əziz xatirəsinə dərin ehtiramlarını bildiriblər.

Həmin gün Ekologiya və Təbii Sərvətlər nazirinin müavinləri Firdovsi Əliyev Lerik, Rauf Hacıyev isə Masallı rayonlarından olan vətəndaşlarla görüşüblər.

Qəbullar zamanı ətraf mühitin və ekoloji tarazlığın mühafizəsi, meşələrin qorunması, biomüxtəliflik, hidro-meteorologiya, ətraf mühitin monitorinqi və digər məsələlərlə bağlı vətəndaşların müəssisə və təşkilatları ilə görüşüblər. Qaldırılan məsələlərin bir qismi yerində həllini tapıb, digərləri üzrə nazirliyin aidiyyəti məsul işçilərinə müvafiq tapşırıqlar verilib.

Vətəndaşlar bölgə sakinlərinin qəbulu və müraciətlərinə baxılması üçün rahat və əlverişli şərait yaradılmasına, göstərilən diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Vüqar Rəhimzadə:

İşğalçı ölkənin avantürüst rəhbərinin sərsəm bəyanatları danışıqlar prosesinə ciddi zərbədir

Bu gün Cənubi Qafqaz regionunda müşahidə olunan inkişaf meyilləri, baş verən müsbət dəyişikliklər bilavasitə Azərbaycanın adı ilə bağlıdır. Ölkəmizin təşəbbüsü ilə global enerji layihələrinin reallaşdırılması, beynəlxalq yükdaşıma zəncirinin mühüm halqasına çevrilmək istiqamətində atılan addımlar və s. tədbirlər regionun gələcək inkişafına öz mühüm töhfəsini verməkdədir. Lakin illərdir ki, hələ də öz ədalətli həllini tapmayan Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi regionda sülhə və təhlükəsizliyə ciddi təhdid olaraq qalmaqda davam edir. Görünür, işğalçı ölkənin yeni rəhbərliyi problemi tezliklə müsbət həll etmək niyyətində deyil. Əksinə, əsl terrorçulara xas olan bəyanatlar verərək özünün təcavüzkar mahiyyətini bir daha dünyaya təqdim edir.

Bu fikirləri AZƏRTAC-a açıqlamasında YAP Siyasi Şurasının üzvü, “İki sahil” qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə bildirib.

Vüqar Rəhimzadə qeyd edib ki, Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın Xankəndidə səsləndirdiyi sərsəm bəyanatlar bir daha bu ölkənin işğalçılıq niyyətlərinin nə qədər mənfur olduğunu, terroru və şovinizmi dövlət siyasətinə çevirdiyini təsdiqləyir: “Bu günə kimi Ermənistan özünü məzlum, yazıq ölkə kimi təqdim edir, çirkin niyyətlərini beynəlxalq birlikdən gizlətməyə çalışır. Artıq Paşinyanın son bəyanatları işğalçı ölkənin yalanlarını ifşa etdi. O, bu cür avantürüst bəyanatları ilə tarixi saxtalaşdırır, işğal faktına haqq qazandırır və bu çirkin siyasətin gələcəkdə də davam edəcəyini açıq şəkildə anons edir. Paşinyan belə açıqlamalara görə beynəlxalq hüquq qarşısında məsuliyyət daşıyır və buna görə cavab verməlidir. Çünki onun sərsəm bəyanatları açıq-aşkar beynəlxalq hüququn prinsiplərinə ziddir və terrora yönəlik siyasətin davam etdirilməsidir”.

“İki sahil” qəzetinin baş redaktoru vur-

ğulayıb ki, ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri bu cür bəyanatları cavabsız qoymamalıdır: “Təəssüf ki, beynəlxalq təşkilatlar Ermənistanın işğalçılıq siyasətinə hələ də göz yumur, bu ölkəyə təzyiq göstərmir. Ermənistan isə özünü cəzasızlıq mühitində daha “sərbəst” hiss edir və özünü erköyün uşaq kimi aparır. Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması ilə məşğul olan ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri də hər zaman olduğu kimi, yenə də susqunluq nümayiş etdirir, işğalçı ilə işğala məruz qalana eyni münasibət sərgiləyirlər. Bu, qətiyyətlə yolverilməzdir. Paşinyanın belə sərsəm bəyanatları ATƏT-in Minsk qrupunun fəaliyyətinə də bilavasitə kölgə salır, onun səylərini heçə endirir. Bir sözlə, işğalçı ölkənin avantürüst rəhbərinin sərsəm bəyanatları danışıqlar prosesinə ciddi zərbədir”.

Vüqar Rəhimzadə əlavə edib ki, kimin hansı sərsəm bəyanat səsləndirməsindən asılı olmayaraq, Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın əzəli tarixi torpağıdır, ayrılmaz tərkib hissəsidir. İşğal altında olan torpaqlarımızın azad olunması, qaçqın və məcburi köçkünlərin doğma yurd-yuvalarına qaytarılması üçün mümkün olan bütün vasitələrdən istifadə ediləcək, ölkəmizin ərazi bütövlüyü bərpa olunacaq.

Nizami Cəfərov: Azərbaycan milli-mənəvi dəyərlərin qorunub gələcək nəsillərə ötürülməsinə böyük önəm verən dövlətdir

“Azərbaycan dövləti milli-mənəvi dəyərlərə və tolerantlığa böyük önəm verir. Bu baxımdan, dövlətimizin öz nümunəsindən çıxış edərək dünya birliyinə multikulturalizmlə, birgəyaşayışla bağlı zəruri mesajlar ünvanlaması, beşəriyyətin gələcəyi üçün həyati əhəmiyyət daşıyan bu işə sanballı töhfələr verməsi təqdirəlayiq haldır”. Bu fikirləri Milli Məclisin de-

putatı, akademik Nizami Cəfərov deyib.

N.Cəfərov bildirib ki, Azərbaycan tarixdən gələn milli-mənəvi dəyərlərin qorunub gələcək nəsillərə ötürülməsinə böyük önəm verən dövlətdir. Onun sözlərinə görə, dünya birliyinin üzvü olan respublikamızın ideoloji əsasları, daxili və xarici siyasətinin prioritetləri məhz milli dəyərlər və milli maraqlar üzərində formalaşıb.

“Son 16 ildə ölkəmizdə milli-mənəvi dəyərlərimizə qayğı siyasəti Prezident İlham Əliyev tərəfindən ardıcılıqla davam etdirilib. Ümumiyyətlə, milli-mənəvi dəyərlərin qorunması, cəmiyyətdən gələn sosial sifarişlərin

dövlət siyasətində prioritet istiqamətlər kimi müəyyənləşdirilməsi Prezident İlham Əliyevin fəaliyyətində mühüm yer tutur. Dövlət başçısı qloballaşma şəraitində milli dilimizin inkişafına və yad təsirlərdən qorunmasına, Azərbaycan ədəbiyyatının latın grafikasına və nəşrinə, zəngin mədəniyyətimizin təbliğinə, tariximizin araşdırılmasına dair çoxsaylı Fərman və sərəncamlar imzalayıb. Ölkəmizdə gənc nəslin milli ruhda tərbiyə olunması diqqət mərkəzində saxlanılır. Dövlətin hərtərəfli qayğısı sayəsində cəmiyyətdə xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərinə böyük bağlılıq yaranıb”-deyə, akademik vurğulayıb.

Yeni Azərbaycan Partiyası Səbail və Xətai rayon təşkilatlarının ərazi ilk partiya təşkilatı sədrlərinin müşavirəsi keçirildi

BAŞ NAZİRİN MÜAVİNİ, YAP SƏDRİNİN MÜAVİNİ-İCRA KATİBİ ƏLİ ƏHMƏDOV BİLDİRDİ Kİ, YENİ AZƏRBAYCAN PARTİYASININ ÜZVLƏRİ PREZİDENT İLHAM ƏLİYEVİN SİYASƏTİNİN UĞURLA HƏYATA KEÇİRİLMƏSİ ÜÇÜN FƏDAKARLIQ GÖSTƏRİRLƏR

Düənən Yeni Azərbaycan Partiyası-nın İcra Katibliyində partiyanın Səbail və Xətai rayon təşkilatlarının ərazi ilk partiya təşkilatları sədrlərinin iştirakı ilə müşavirə keçirildi.

Müşavirədə çıxış edən Baş nazirin müavini, Yeni Azərbaycan Partiyası Sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin uğurlu siyasəti nəticəsində Azərbaycanın qazandığı nailiyyətlərdən geniş bəhs etdi. Bildirdi ki, Azərbaycan bu gün beynəlxalq maliyyə qurumlarının hesabatlarında 10 ən islahatçı ölkə arasında qərarlaşıb. Son illər ölkə iqtisadiyyatı bir neçə dəfə artıb. İqtisadi tərəqqi güclü sosial siyasətlə tamamlanır. Əhalinin rifah halının yüksəlməsi istiqamətində atılan addımlar bunun əyani göstəricisidir. Cari ilin ötən dövründə Prezident İlham Əliyevin təsdiqlədiyi sosial paketlər minlərlə insanın rifah halının yaxşılaşdırılmasını şərtləndirdi. Dövlətimizin siyasətində insan amilinə verilən dəyər atılan hər addımda özünü qabarıq şəkildə büruzə verir. Cənab İlham Əliyev daim bu hədəfi açıqlayır ki, sosial-iqtisadi göstəricilər təkcə rəqəmlərdə deyil, insanların gündəlik həyatında öz əksini tapmalıdır. Son 15 ildən artıq dövr ərzində yaranan maliyyə imkanları fonunda əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətində atılan addımlara diqqət yetirdikdə bu çağırışın reallıqda öz əksini tapdığını görürük.

Ölkə Prezidentinin müvafiq Fərman və sərəncamları ilə ölkəmizdə əməkdaşlarının, təqaüdlərin, sosial müavinətlərin və digər sosial ödənişlərin əhəmiyyətli dərəcədə artırıldığını xüsusi qeyd edən Baş nazirin müavini bildirdi ki, ölkəmizdə qayğıya ehtiyacı olan insanlara dövlətimiz daim lazımı diqqəti göstərir, hər bir ailə bu artımlardan faydalanır: "Azərbaycan dövləti gücləndikcə, əhalinin rifah halının daha da yüksəldilməsi istiqamətində növbəti addımlar atılacaq. Dövlətimizin

başçısı İlham Əliyevin yeni iqtisadi və sosial inkişaf strategiyası qarşıya qoyulan hədəflərə yüksək səviyyədə nail olmağa geniş imkanlar açır. "Güclü dövlət, yüksək rifah" dövlətimizin həyata keçirdiyi siyasətin əsas prinsipidir."

"Azərbaycanın bu uğurları qazanmasını şərtləndirən əsas amillərdən biri sabitlikdir" söyləyən Ə.Əhmədov vurğuladı ki, sabitlik olmadan heç bir inkişafdan, əmin-amanlıqdan söhbət gedə bilməz. Ona görə də hər bir dövlət və xalq üçün sabitlik ən mühüm şərtlərdən biridir. Ölkəmizdə sabitliyin, normal biznes mühitinin mövcudluğu iqtisadi əlaqələrin qurulmasında maraqlı olan dövlətlərin sayının artmasında, Azərbaycanın yeni dostlar qazanmasında əhəmiyyətli rol oynayır. Bu gün Azərbaycan böyük investisiyalar məkanına çevrilib. Təbii ki, bu uğurlar dövlətimizin həyata keçirdiyi siyasətin bu gününə və gələcəyinə inamdan irəli gəlir. Bakı dünyanın ən təhlükəsiz şəhərləri sırasına daxil olub.

Azərbaycanın beynəlxalq miqyasda da nüfuzunun davamlı olaraq artdığını söyləyən Əli Əhmədov ölkəmizin regionda və dünyada baş verən proseslərdə fəal mövqe nümayiş etdirdiyini söylədi. Qeyd etdi ki, Azərbaycanın regional və beynəlxalq əməkdaşlığa verdiyi

töhfələrin miqyası genişdir. Ölkəmiz böyüklüyündən, kiçikliyindən asılı olmayaraq bütün dövlətlərlə bərabərhuquqlu, qarşılıqlı hörmət və maraq prinsipləri əsasında əməkdaşlığını genişləndirir. Azərbaycanın beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində də əlaqələri yüksək səviyyədədir.

"Azərbaycanın inkişafını və güclənməsini istəməyən qüvvələr var" deyən YAP Sədrinin müavini həmin dairələrin müxtəlif vasitələrlə ölkəmizə qarşı qarayaxma kampaniyası apardıklarını diqqətə çatdırdı: "Bu vasitələrin biri də sosial şəbəkələrdir. Belə kampaniya aparılan cəmiyyətimizdə ifşa olunmalıdır. Ona görə də partiyamızın üzvləri Azərbaycanın qazandığı nailiyyətləri insanlar arasında geniş təbliğ etmək işini fəal şəkildə davam etdirməlidirlər. O cümlədən ölkəmizə qarşı qarayaxma kampaniyası aparan dairələrin, radikal müxalifətin əsl niyyətləri ifşa olunmalıdır."

Ə.Əhmədov ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında aparıcı qüvvə olan Yeni Azərbaycan Partiyasının uğurlarımızda öz payı, rolu olduğunu diqqətə çatdırdı: "Yeni Azərbaycan Partiyasının 750 minə yaxın üzvü var. Ölkə əhalisinin əhəmiyyətli bir hissəsi partiyanın sıralarında təmsil olunur. Bu, sadəcə bir statistika deyil, partiyanın yara-

dıcısı, ulu öndər Heydər Əliyevin ideyalarına sədaqətin, dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasətə inamın və onun reallaşdırılmasına dəstəyin ifadəsidir. YAP böyük ailədir. Partiyamızın sıralarında vətənpərvər, fədakar, intellektual insanlar birləşib. Onlar ölkəmizin inkişafı prosesində fəal iştirak edir və Prezident İlham Əliyevin siyasətinin uğurla həyata keçirilməsi üçün fədakarlıq göstərirlər. Partiyamızın uğurları böyük rəqəmlərlə ifadə olunur və onlarda hər bir üzvün öz payı vardır. Yeni Azərbaycan Partiyasının fəaliyyəti Azərbaycanda sabitlik, əmin-amanlıq, tərəqqi, dövlət maraqlarının qətiyyətli qorunması, müdafiəsi, ölkəmizin müasirləşməsi, yeniləşməsi, dünya birliyində özünə layiq yer tutması deməkdir. Məhz müasir müstəqil Azərbaycanın 1993-cü ildə ulu öndər Heydər Əliyevin xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışından sonra əldə etdiyi uğurlara söykənərək bu fikri böyük inamla qeyd edirik ki, Azərbaycanın keçmişi nə qədər əzəmətlidirsə, gələcəyi də bir o qədər parlaqdır."

"Yeni Azərbaycan Partiyasının hər bir üzvü günbəgün güdrətlənən, möhkəmlənən, təkmil sosial-iqtisadi islahatları, inkişaf modeli ilə dünyanın diqqətində olan Azərbaycanın da-

vamlı uğurlarına töhfə vermək üçün böyük səylər göstərir" söyləyən Ə.Əhmədov vurğuladı ki, üzvlərin səfərbər olmasında rayon təşkilatlarının ərazi ilk təşkilatlarının rolu böyükdür. Hər bir partiya təşkilatı özündə onlarla ərazi ilk partiya təşkilatlarını birləşdirir və onlar ümumilikdə Yeni Azərbaycan Partiyasının sıralarında təmsil olunan üzvlərin fəaliyyətinin yüksək səviyyədə təmin olunmasında fədakarlıq göstərirlər.

Müşavirədə dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin Yeni Azərbaycan Partiyasının hər bir üzvünün əməyinə verilən dəyəri ifadə edən bu fikirləri bir daha diqqətə çatdırdı: "Bizim əldə edilmiş bütün uğurlarımızda Yeni Azərbaycan Partiyasının, onun üzvlərinin böyük əməyi, zəhməti, rolu var. Bu gün partiyamız ölkəmizin aparıcı siyasi qüvvəsi kimi bu böyük məsuliyyəti hiss edir, onu öz üzünə götürür. Partiyamızın üzvləri müxtəlif sahələrdə ölkəmizin ümumi inkişafına çox böyük töhfələr verirlər. Bu gün Yeni Azərbaycan Partiyası dünya miqyasında çox böyük və güclü partiyadır. Bizim beynəlxalq əlaqələrimiz də genişlənir. Beləliklə, mənə partiyamızın gələcək inkişafı ilə bağlı çox nikbin fikirlər var."

O da qeyd olundu ki, həmişə olduğu kimi, bu gün də ölkədə siyasi canlanma müşahidə olunur. Ölkəmizdə növbəti bələdiyyə seçkiləri keçiriləcək. Yeni Azərbaycan Partiyasının böyük resurslarının və seçki təcrübəsinin mövcudluğu bu seçkilərdə də uğur qazanacağına əminlik yaradır.

Müşavirədə Əli Əhmədov qarşıda duran vəzifələrlə əlaqədar ərazi ilk partiya təşkilatı sədrlərinə tövsiyə və tapşırıqlarını verdi.

Qeyd edək ki, müşavirədə Yeni Azərbaycan Partiyası icra katibinin müavini, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı iştirak edirdi.

✍ Yeganə Əliyeva,

✍ Könül Əliyeva,

Samir Paşayev (foto),

"İki sahil"

ANKARANIN ASİYAYA DÖNÜŞÜ: Türkiyənin yeni geosiyasi “yol xəritəsi”

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdəğanın ölkəsinin Asiyaya yeni dönüş etməyə başladığı haqqında bəyanatı siyasi dairələrdə qızgın müzakirələrə yol açıb. Yanaşmalar fərqli olsa da, bütövlükdə, mütəxəssislər Ankaranın məqsədinin nədən ibarət olduğunu aydınlaşdırmağa çalışırlar.

Əlbəttə, Türkiyə böyük dövlətdir və onun xarici siyasəti geniş geosiyasi məkanı əhatə edə bilər. Bununla yanaşı, müasir global geosiyasi vəziyyəti nəzərə almaq lazımdır. Bu aspektdə isə müxtəlif risklər, qeyri-müəyyənliklər və güclü rəqabət özünü göstərir. Bütün bu faktorları əsas götürsək, Türkiyənin Asiya siyasətində nə kimi nəticələr əldə edə biləcəyi maraqlıdır.

Türk dövlətinin seçimi: Asiya istiqamətində daha fəal mövqe

Ankaranın “yenidən Asiyaya dönüş” strategiyası ekspert dairələrində birmənalı qarşılanmayıb. Bir qisim bu strategiyanın arxasında dayanan konkret məqsədlərin aydın olmadığı qənaətinə gəlir. Başqa ekspertlər hesab edirlər ki, Türkiyənin bu xətti aparmağa gücü kifayət etməyəcək. Digərləri isə Ankaranın düşünlümsü siyasət yeritdiyinə əminliklərlər.

Mövqelərin fərqli olması təbii. Türkiyə haqqında artıq yüz illərdir ki, yanlış informasiyalar yayır və onu daha çox tənqid edirlər. Hazırda Ankara yüksəlişdədir. O, “qızmar günəş altında” özünə yer tapmağa çalışır. Buna münasibət isə fərqli ola bilər.

Əslində, Türkiyənin bu xətti tamamilə məntiqi və əsaslıdır. Sadəcə, bu böyük dövlətin də öz strateji maraqlarının olduğunu və onları reallaşdırmaq üçün fəaliyyət göstərdiyini qəbul etmək lazımdır. Türkiyə artıq əvvəlki geosiyasi statusundan daha yüksək olan bir səviyyəyə iddialıdır. Onun üçün indi “kiminləsə bir yerdə olmaq” və ya “kimlərinləsə yarımda olmaq” kimi prinsiplər keçərlidir. Türkiyə yeni dünya nizamında öz sözü olan və böyük bir geosiyasi məkanda sayılan dövlət olmaq yolunu tutub.

Geosiyasi aspektdə məsələnin məhz bu tərəfi önəmlidir. Çünki Ankaranın qarşısına qoyduğu məqsədləri obyektiv analiz etmək üçün həmin başlanğıc şərti anlamaq lazımdır. Beləliklə, Türkiyə Asiyaya yenidən söz sahibi ölkə kimi dönmək fikrindədir. Bu iddia nə dərəcədə realdır?

“Asiyaya dönmək” məsələsi yalnız Türkiyənin gündəmində durmur. Bir neçə il öncə Rusiya analoji niyyətlə çıxış etmişdi. Ekspertlər Rusiya-Çin əməkdaşlığını Moskvanın Şərqi dönüşü kimi qiymətləndirirdilər. Buraya, bütövlükdə, Asiya daxil idi. Moskva ilə Pekin arasında imzalanan sazişlər prosesin başladığını göstərirdi. Ancaq bir qədər sonra məlum oldu ki, bu, elə də asan məsələ deyil. Problem Rusiyanın Şərqi Çin kimi ölkə ilə geosiyasi, hərbi və iqtisadi rəqabətə gir-

məsi ilə bağlı idi. Ekspertlər hesab edirlər ki, Çin Rusiyanın Asiyada lider olmasına imkan verməyəcək. Bununla Kremlin “Şərqi dönüş” xətti bir qədər səngimmiş kimi oldu.

Ancaq Moskva həmin istiqamətdə fəallığını azaltmayıb. Əksinə, daha aktiv şəkildə proseslərə təsir etməyə çalışır. Çin, Hindistan, Yaponiya, Şimali Koreya və digər güclü region dövlətləri ilə əməkdaşlığını dərinləşdirməyə çalışır. Sual olunur: Rusiyanın Asiyaya dönüşü baş tutdumu? Əlbəttə, bu suala birmənalı cavab vermək hələ tezdir, çünki mübarizə davam edir. Rusiya həmin istiqamətdə addımlarını atır. Eyni vəziyyət Türkiyə ilə bağlı da yarana bilər. Bununla yanaşı, Ankaranın şansını artırma biləcək bir sıra tarixi, sosiomədəni və siyasi faktorlar mövcuddur.

Məsələ ondan ibarətdir ki, Asiyada çox sayda türk dövlətləri və topluluqları var. Azərbaycan, Qazaxıstan, Özbəkistan, Qırğızıstan, Rusiyanın tərkibində olan muxtar respublikalar, Çinin tərkibində olan uyğur bölgəsi və s. Hindistanda türklər az deyil,

Myanmarda müsəlmanlar yaşayır. Koreya yarımadasında türk süuru mövcuddur. Ancaq bütün bunlar o demək deyildir ki, Türkiyə həmin dairələri birləşdirib kimlərə qarşı vahid siyasi cəbhə yarada bilər. Bu, qeyri-konstruktiv və perspektivsiz bir strategiya olardı. Ancaq Türkiyə konkret məsələlər üzrə Asiya dövlətləri ilə kifayət qədər səmərəli münasibətlər qura bilər.

Riskli və mürəkkəb şərtlər: güclənən rəqabətdə uğur qazanmaq modeli

Bu münasibətlərin də məzmunu aydın olmalıdır. Onlar üçün əsas prinsip qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq hesab olunur. Bu çərçivədə, məsələn, Ankara “Bir kəmə, bir yol” layihəsində iştirakını daha da gücləndirə bilər. Məlumdur ki, həmin layihə ölkələr və xalqlar arasında sıx əməkdaşlığı və müxtəlif sahədə infrastruktur şəbəkəsini yaratmağı nəzərdə tutur. Bu alınarsa, onlarla dövlət bir-biri ilə şəbəkə halında əlaqədə olacaq. Təbii ki, bu zaman təhlükəsizlik faktorı da aktuallaşaraq ümumi xarakter almış olar.

Buradan belə qənaət alınır ki, kifayət qədər potensial imkana malik dövlətlər vurğulanan layihə çərçivəsində öz geosiyasi mövqeyini möhkəmləndirə və Asiya dövlətləri ilə daha sıx əməkdaşlıq qura bilərlər. Burada təbii ki, tarixən formalaşmış digər imkanları da nəzərə almaq lazım gəlir. Məsələn, başqa bir aspekti global geosiyasətdə müşahidə edilən proseslərin məntiqinə bağlıdır.

Aydındır ki, Asiyaya dönüş edən tək Türkiyə deyil. ABŞ və Avropa İttifaqı daha iddialıdır. Onlar, ümumiyyətlə, global geosiyasi proseslərin mərkəzinin Qərbdən Asiyaya keçməkdə olduğu haqqında çoxdan danışırlar. Bunun fonunda hər iki böyük gücün Asiya istiqamətində siyasəti daha da fəallaşır. ABŞ “G5+1” formatı çərçivəsində yeni addımlar atır, Al isə bütövlükdə, yeni Mərkəzi Asiya strategiyasını hazırlayıb. Bunlardan başqa, hər iki böyük güc ikitərəfli qaydada Çin, Hindistan, Yaponiya, Koreya istiqamətlərində siyasətlərini yeni səviyyəyə yüksəldirlər.

Bu cür gedişat avtomatik olaraq Asiyada geosiyasi rəqabəti

də gücləndirir. Deməli, hazırda həmin bölgədə ABŞ, Al, Rusiya, Çin, Hindistan, Yaponiya kimi güclü oyunçular vardır. Burların sırasına Türkiyəni də əlavə etmək lazım gəlir. Göründüyü kimi, Asiyada uğur əldə etmək xeyli dərəcədə çətin bir işə çevrilir. Lakin bu, Türkiyənin Asiyaya dönüş strategiyasından imtina etməsi üçün səbəb olmalıdır? Bizcə, olmamalıdır. Çünki müasir dünyanın reallığı belədirsə, ondan kənarda durmağa çalışmaq bəri başdan udurmaq deməkdir. Dünya siyasətinin və global iqtisadi infrastrukturun əyalətinə atılmaq deməkdir. Ankara bu cür passivlik göstərə bilərmi?

Əlbəttə, Türkiyə qarşısına qoyduğu məqsədlər baxımından Asiyaya dönüşü mütləq reallaşdırmalıdır. Bunun üçün Ankara xarici siyasətindəki diversifikasiyanı daha da dərinləşdirməlidir. Burada Türkiyə üçün ABŞ, Avropa, Rusiya, İran, Yaxın Şərqi istiqamətləri ilə yanaşı, ayrıca Asiya xətti də inkişaf etdirilməlidir. Həmin kontekstdə Cənubi Qafqaz faktorı, şübhəsiz ki, prinsipial mövqelərdən birini tutur. Doğrudan da, Asiyaya yeni dönüşdə Cənubi Qafqaz hansı statusdadır?

Etiraf edək ki, burada vəziyyət daha mürəkkəbdir. Belə ki, Cənubi Qafqaz İran və Rusiya ilə həmsərhəddir ki, bu dövlətlərin də həmin subregionda xüsusi maraqları var. Digər tərəfdən, Yaxın Şərqi vəziyyətə görə Ankara Rusiya və İranla çox ehtiyatlı davranır. Bu, daha çox Suriyada özünü göstərir. Bunlarla yanaşı, Ermənistanın Cənubi Qafqazda Rusiyanın forpostu olduğu məlumdur. Bu kvazidövlət Azərbaycan və Türkiyəyə qarşı düşmən mövqedədir. Deməli, Cənubi Qafqaz istiqamətində Türkiyə üçün vəziyyət mürəkkəbdir və burada uğur əldə etmək heç də asan olmayacaq.

Lakin Ankara Cənubi Qafqazda nüfuzunu daha da artırmağa məcburdur. Buradakı münasibətlər həll edilməyincə, Asiyaya dönüşün baş tutması şübhə altında olacaq. Görünür, yaxın perspektivdə Cənubi Qafqazda Türkiyə-Azərbaycan-Gürcüstan əməkdaşlığı yeni səviyyəyə dərinləşməlidir. Bu model, ümumən, subregionun təhlükəsizliyinin təminində ciddi rol oynaya bilər.

Belə çıxır ki, Türkiyənin bu yeni strategiyası global geosiyasətin bir sıra məqamları ilə kəşifdir. Yaxın Şərqi, Cənubi Qafqaz, Mərkəzi Asiya, Şərqi Asiya, Cənub-Şərqi Asiya, Sakit okean hövzəsi xəttində çoxsaylı riskli faktorlar mövcuddur. Eyni zamanda, həmin məkan uğrunda bir neçə güclü dövlət rəqabət aparır. Bu iki özəllik Ankara üçün Asiyaya dönüşü problemli edir.

Təbii ki, çətin və uzun zaman tələb edə biləcək bir proses olacaqdır. Lakin Türkiyənin başqa seçimi yoxdur. Dünyanın digər böyük gücləri ilə rəqabət aparmaq üçün ən riskli addımları belə atmaq lazım gəlir. Böyük dövlətlərin oyununda sərt şərtlər qoyulur. Türkiyənin Asiya istiqamətində təcridən fəallığını yeni səviyyəyə yüksəldəcəyini gözləmək olar. Xüsusilə onun Çinlə əlaqələrinin dərinləşməsi gözləniləndir.

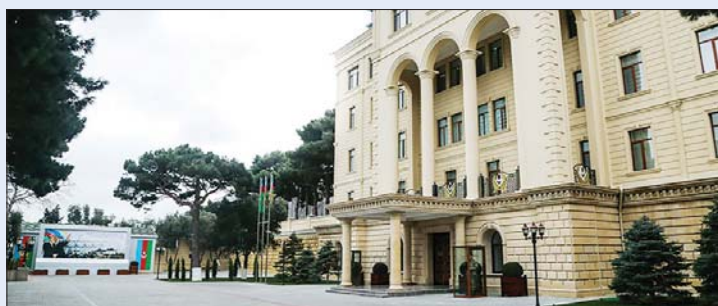
Bunlara baxmayaraq, Türkiyənin Asiyaya yenidən dönüşü Yaxın Şərqi vəziyyəti proseslərdən xeyli dərəcədə asılıdır. Yeni Ankara Yaxın Şərqi vəziyyətlərini həll edə bilməyə, Asiyaya dönüş kağız üzərində qalacaq.

Newtimes.az

MÜDAFİƏ NAZİRLİYİ CƏBHƏDƏKİ VƏZİYYƏT BARƏDƏ MƏLUMAT YAYIB

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iriçaplı pulemyotlardan da istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 21 dəfə pozub.

Müdafiə Nazirliyindən Trend-ə verilən məlumata görə, Ermənistan Respublikası İcəvan rayonunun Paravakar kəndində yerləşən mövqelərdən Qazax rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə, Bərd rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Tovuz rayonunun Koxanəbi kəndində, Krasnoselsk rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonu ərazisində-

ki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işğal altında olan Göyarx, Yarımca, Ağdam rayonunun Şıxlar, Baş Qorvənd, Xocavənd rayonunun Kurapatkino, Füzuli rayonunun Qo-

bu Dilağarda, Aşağı Seyidəhmədli, Qorqan kəndləri yaxınlığında, həmçinin Goranboy, Tərtər və Xocavənd rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də orduumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

Heydər Əliyev adına Neft Emalı Zavodunda rekonstruksiyası nəzərdə tutulan qurğular yeniləri ilə əvəzlənəcək

SOCAR ölkəmizin emal sənayesi sahəsində istehsal və ixrac potensialını artırmaq, emal kompleksində alınan məhsulları yüksək standartlara çatdırmaq, habelə Azərbaycanda yeni iş yerləri yaratmaq məqsədilə nəhəng və perspektivli layihələrin həyata keçirilməsini davam etdirir. Belə layihələrdən biri kimi məhz Heydər Əliyev adına Neft Emalı Zavodunun (NEZ) modernizasiyası və yenidən qurulması layihəsi çərçivəsində görülən işlər, eləcə də layihələrin cari statusu ilə yerində tanışlıq məqsədilə avqustun 30-da ölkənin bir sıra aparıcı kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələri üçün mediatur təşkil olunub.

KİV nümayəndələri yüksək səviyyədə təhlükəsizliyə əməl edilməklə əvvəlcə zavodun istehsalat sahələri və əsas qurğuları ilə tanış olublar, onlara aparılan yenidənqurma işləri haqqında məlumat verilib. Bildirilib ki, Azərbaycan istehsalatı olan dizel yanacağının və avtomobil benzinlərinin "Avro-5" standartlarına çatdırılması, ölkənin yanacaq-enerji təhlükəsizliyinin təmin olunması, benzin və dizel yanacağına artan tələbatın ödənilməsi, yeni bitum istehsalatının yaradılması, reaktiv mühərrik yanacağı istehsalının artırılması, "Azərikimya" İB-nin qaz xammalı ilə (propan-propilen, butan-butilen fraksiyaları və s. quru qazlarla) təmin olunması, habelə ekoloji cəhətdən daha təmiz texnologiyaların tətbiq edilməsi, istismar xərclərinin azaldılması və gəlirliliyin artırılması məqsədilə Heydər Əliyev adına Neft Emalı Zavodunda yenidənqurma və modernizasiya işləri (layihə) uğurla davam etdirilir.

Daha sonra layihə rəhbəri Nihal Allahverdiyev geniş təqdimatla çıxış edib. Layihənin birinci mərhələsi çərçivəsində inşa olunan Bitum istehsalı qurğusunun və Maye qazdoldurma məntəqəsinin 2018-ci ilin sonunda istismara verildiyini xatırladan N. Allahverdiyev, həmçinin yada salıb ki, layihənin növbəti mərhələləri üzrə işlər həcmi iki hissəyə - yeni qurğulara ("A" paketi) və rekonstruksiyadan başqa, quraşdırılan avadanlıqlar arasında 526 ton ağırlığında Dizelin hidrotəmizlənməsi qurğusunun reaktoru indiyədək ölkəyə gətirilən ən ağır avadanlıq olaraq tarixə düşüb.

yiyləndirmə işlərinin təxminən 90 faizi, satınalma işlərinin 72 faizi, tikinti işlərinin isə 17 faizi icra olunub. Əsas və istehsalı uzun müddət tələb edən avadanlıqların əksəriyyəti ərəziyə çatdırılıb, həmin avadanlıqların bir hissəsi artıq quraşdırılıb. Bununla da işlər plana uyğun olaraq davam etdirilir və ümumi olaraq işlərin 53 faizi artıq icra edilib. Bununla da işlər 1980-ci il, Naftanın hidrotəmizlənməsi (19 dekabr 1980-ci il), Vakuüm qazoyun hidrotəmizlənməsi (14 sentyabr 1993-cü il) və bir sıra digər qurğuların, mövcud ümumzavod təsərrüfatının rekonstruksiyası edilməsi nəzərdə tutulurdu: "Bu qurğuların dəqiq vəziyyətinin, qalıq istismar müddətinin müəyyənləşdirilməsi yalnız EPC podratçısının cəlb edilməsindən sonra mümkün idi. Çünki EPC podratçısı müvafiq texniki audit, təftiş və metalın vəziyyətinin müəyyənləşdirilməsi üçün qeyri-destruktiv və digər sınaqları həyata keçirməli, nəticələr əsasında qurğuların gələcək istismarına dair müvafiq zamanətlər verməlidir. 2018-ci ilin əvvəlində işə başlayan TR şirkəti həmin ilin oktyabr ayında NEZ-in təmirə dayanması zamanı bütün tələb olunan texniki audit işlərini həyata keçirib, nəticələri təhlil edib. Əldə olunan nəticələri 2019-

ya ediləcək qurğulara ("B" paketi) bölünüb: "Hər iki paket üzrə EPC (Layihələndirmə, Satınalma və Tikinti) podratçılar 2017-ci ildə ABŞ-ın KBR şirkəti tərəfindən Londonda dünya üzrə ən qabaqcıl EPC şirkətləri arasında aparılan müsabiqə nəticəsində müəyyənləşdirilib və seçilmiş şirkətlər 2018-ci ilin əvvəlindən işlərə start veriblər.

Bildirilib ki, "A" paketi üzrə işlərin icrasına sabit qiymət əsasında İtaliyanın "Tecnimont-KT" alyansı cəlb edilib. Bu paket çərçivəsində yeni Dizel yanacağının hidrotəmizlənməsi, Kükürdün hidrotəmizlənməsi, İzomerləşmə, MTBE, Hidrogen alınması, Maye qazın hidrotəmizlənməsi üzrə Merox, C4/C5 fraksiyalarının hidrotəmizlənməsi qurğularının, eləcə də ümumzavod təsərrüfatı üzrə bir sıra qurğuların inşası nəzərdə tutulur. Bu paket üzrə detallı la-

dan başqa, quraşdırılan avadanlıqlar arasında 526 ton ağırlığında Dizelin hidrotəmizlənməsi qurğusunun reaktoru indiyədək ölkəyə gətirilən ən ağır avadanlıq olaraq tarixə düşüb.

"B" paketinə gəldikdə, layihə rəhbəri məlumat verib ki, işlərin icrasına əvəzi ödənilən müqavilə əsasında İspaniyanın "Tecnicas Reunidas" (TR) şirkəti cəlb edilib. O vurğulayıb ki, layihə üzrə xərclərin minimuma endirilməsi və yeni qurğuların inşası əvəzinə mövcud qurğularda rekonstruksiya işlərinin həyata keçirilməsi məqsədilə bu paket çərçivəsində mövcud ELOU-AVT-6 (29 oktyabr 1976-cı ildə istismara verilib), Katalitik krekinq (14 sentyabr 1993-cü il), Katalitik riforminq (19 dekabr

1980-ci il), Naftanın hidrotəmizlənməsi (19 dekabr 1980-ci il), Vakuüm qazoyun hidrotəmizlənməsi (14 sentyabr 1993-cü il) və bir sıra digər qurğuların, mövcud ümumzavod təsərrüfatının rekonstruksiyası edilməsi nəzərdə tutulurdu: "Bu qurğuların dəqiq vəziyyətinin, qalıq istismar müddətinin müəyyənləşdirilməsi yalnız EPC podratçısının cəlb edilməsindən sonra mümkün idi. Çünki EPC podratçısı müvafiq texniki audit, təftiş və metalın vəziyyətinin müəyyənləşdirilməsi üçün qeyri-destruktiv və digər sınaqları həyata keçirməli, nəticələr əsasında qurğuların gələcək istismarına dair müvafiq zamanətlər verməlidir. 2018-ci ilin əvvəlində işə başlayan TR şirkəti həmin ilin oktyabr ayında NEZ-in təmirə dayanması zamanı bütün tələb olunan texniki audit işlərini həyata keçirib, nəticələri təhlil edib. Əldə olunan nəticələri 2019-

yiyləndirmə işlərinin təxminən 90 faizi, satınalma işlərinin 72 faizi, tikinti işlərinin isə 17 faizi icra olunub. Əsas və istehsalı uzun müddət tələb edən avadanlıqların əksəriyyəti ərəziyə çatdırılıb, həmin avadanlıqların bir hissəsi artıq quraşdırılıb. Bununla da işlər plana uyğun olaraq davam etdirilir və ümumi olaraq işlərin 53 faizi artıq icra edilib. Bununla da işlər 1980-ci il, Naftanın hidrotəmizlənməsi (19 dekabr 1980-ci il), Vakuüm qazoyun hidrotəmizlənməsi (14 sentyabr 1993-cü il) və bir sıra digər qurğuların, mövcud ümumzavod təsərrüfatının rekonstruksiyası edilməsi nəzərdə tutulurdu: "Bu qurğuların dəqiq vəziyyətinin, qalıq istismar müddətinin müəyyənləşdirilməsi yalnız EPC podratçısının cəlb edilməsindən sonra mümkün idi. Çünki EPC podratçısı müvafiq texniki audit, təftiş və metalın vəziyyətinin müəyyənləşdirilməsi üçün qeyri-destruktiv və digər sınaqları həyata keçirməli, nəticələr əsasında qurğuların gələcək istismarına dair müvafiq zamanətlər verməlidir. 2018-ci ilin əvvəlində işə başlayan TR şirkəti həmin ilin oktyabr ayında NEZ-in təmirə dayanması zamanı bütün tələb olunan texniki audit işlərini həyata keçirib, nəticələri təhlil edib. Əldə olunan nəticələri 2019-

N. Allahverdiyev onu da vurğulayıb ki, sözügedən işlərin yerinə yetirilməsi üçün Katalitik krekinq qurğusunun əvvəlcədən planlaşdırıldığı 2 ay əvvəzinə 15-18 ay müddətinə dayandırılmasına zərurət yaranırdı. Bu isə öz növbəsində ölkəyə böyük miqdarda avtomobil benzininin, dizel yanacağının, aviakerosinlərin və "Azərikimya" istehsalat Birliyinin tələbatının ödənilməsi üçün xammalın idxalına və bununla əlaqədar

cu ilin birinci rübündə Layihənin idarə olunması üzrə podratçı (PMC) - "WOOD Group" şirkətlər qrupuna daxil olan "AMEC-Foster Wheeler İtaliya" şirkətinə və SOCAR-a təqdim edilib. PMC və TR-ın rəyləri nəticəsində rekonstruksiyası nəzərdə tutulan qurğuların gözənlid-

böyük xərclərə səbəb olaçaq: "Qeyd olunanları nəzərə alaraq, rekonstruksiyası nəzərdə tutulan ELOU-AVT-6, Katalitik krekinq, Katalitik riforminq, Naftanın hidrotəmizlənməsi, Vakuüm qazoyun hidrotəmizlənməsi, Amin regenerasiya qurğularının yeniləri ilə əvəz olunması TR

və PMC tərəfindən tövsiyə edilib. Bu tövsiyələr Layihə üzrə Dövlət Komissiyasına təqdim edilib. Qərara alınıb ki, yeni qurğuların quraşdırılması ilə ən müasir texnologiyaların tətbiqi ətraf mühitin qorunması baxımından olduqca önəmli olacaq və ölkə əhalisinin növbəti 25-30 il ərzində ən müasir standartlara cavab verən yüksək keyfiyyətli yanacaq təmin edilməsinə zəmin yaradacaq. Həmçinin zavodun uzun müddətli etibarlı şəkildə istismarı təmin ediləcək. Əldə olunmuş razılığa əsasən, illik 7,5 milyon ton gücündə yeni ELOU-AVT-6, Katalitik krekinq, Katalitik riforminq, Naftanın hidrotəmizlənməsi, Va-

kuüm qazoyun hidrotəmizlənməsi, Amin regenerasiya və əlavə Hidrogen istehsalı qurğularının inşa olunması planlaşdırılır. Artıq bu istiqamətdə mühüm tədbirlərə start verilib".

Layihə rəhbəri bildirib ki, paralel olaraq, 2021-ci ildən ölkədə "Avro 5" standartına cavab verən avtomobil yanacağının istehsalının yaradılması, yeni qurğuların istismara verilməsinə qədər mövcud qurğuların növbəti 4-5 il ərzində etibarlı istismarının təmin edilməsi məqsədilə adıçəkilən qurğularda müəyyən kiçik yenidənqurma işlərinin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur. Hazırda zavodda 6 qurğu istismarda olsa da, 2025-ci ildə bu say 24-ə çatacaq.

O da bildirilib ki, layihənin mərhələli şəkildə icra edilərək 2024-cü ilin sonu - 2025-ci ilə qədər başa çatdırılması planlaşdırılır. Bununla da ən müasir standartlara cavab verən tam yeni qurğuların inşası SOCAR-ın global reytinginin artmasına, kəmiyyət və keyfiyyət göstəricilərinin lazımı səviyyədə təmin edilməsi üçün texnoloji rejimin rahat və təhlükəsiz şəraitdə aparılmasına, tam komplekt mexaniki və texnoloji zamanətlərin əldə olunmasına, ekoloji cəhətdən daha təmiz istehsalatların yaradılmasına, ölkə əhalisinin etibarlı və davamlı şəkildə uzun illər ərzində ən yüksək keyfiyyətli yanacaq təmin edilməsinə, neft-kimya müəssisələri üçün tələb olunan xammalın istehsalına, növbəti 4-5 il ərzində layihənin icrası zamanı minlərlə yeni iş yerlərinin açılmasına şərait yaradacaq.

Ceyhun Piriye, "iki sahil"

Metyu Brayza: Paşinyan çox çətin bir siyasi vəziyyətə düşdü

Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı danışıqları davam etdirmək istəsə, ritorikasını dəyişdirməlidir.

Bunu Trend-ə ABŞ-ın Azərbaycandakı keçmiş səfiri Metyu Brayza Nikol Paşinyanın son tənqidatçı açıqlamalarını şərh edərkən deyib.

M.Brayza bildirib:

“Düşünürəm ki, Paşinyana qarşı Ermənistandakı siyasi qüvvələr çox güclüdür. Paşinyan çox çətin bir siyasi vəziyyətə düşdü. Həssas çıxışlar etdi. Geriyə addım atmalı, ritorikanı, bu ifadələri dəyişdirməli, danışıqları davam etdirmək istədiyi təqdirdə danışmalıdır”.

Xatırladaq ki, Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyan 5 avqust 2019-cu ildə Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinə səfər etmiş, “Pan-Erməni Oyunları”nın açılışında iştirak edib. “Açılış mərasimində” Paşinyan tənqidatçı bəyanatla çıxış edərək Dağlıq Qarabağı “Ermənistanın ayrılmaz hissəsi” adlandıırıb.

Qeyd edək ki, iki Cənubi Qafqaz ölkəsi arasında münaqişə 1988-ci ildə Ermənistanın Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları səbəbindən yaranmışdı. Hazırda Dağlıq Qarabağ və ona bitişik yeddi rayon - Azərbaycan ərazisinin 20 faizi Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğalı altındadır.

1994-cü ilin mayında tərəflər atəşkəsə nail oldular və bu günə qədər ATƏT-in Minsk qrupunun himayəsi altında - Rusiya, Fransa və ABŞ-ın həmsədrliyi ilə uğursuz sülh danışıqları davam edir.

BMT Təhlükəsizlik Şurasının işğal altındakı Dağlıq Qarabağın və ona bitişik ərazilərin azad edilməsi ilə bağlı qəbul etdiyi dörd qətnamə hələ də Ermənistan tərəfindən yerinə yetirilmir.

Energetika Nazirliyinin rəhbərliyi Gəncə və Goranboyda vətəndaşları qəbul edib

Avqustun 30-da Energetika naziri Pərviz Şahbazov Gəncə şəhərində Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyinin Gəncə filialının inzibati binasında vətəndaş qəbulu keçirib.

Nazirlikdən AZƏRTAC-a bildirilib ki, həmin gün Energetika nazirinin müavini Samir Vəliyev də Goranboy şəhərində vətəndaşları qəbul edib. Vətəndaşların müraciətləri elektrik enerjisi təchizatı, elektrik xətlərinin və transformatorların yenilənməsi, elektrik dirəklərinin yerinin dəyişdirilməsi, elektrik enerjisi verilişindəki fasilələr, elektrik enerjisi və qaza görə yaranan borc və cərimələr, qaz təchizatı, qaz sayğacının quraşdırılması, işlə təminat və digər məsələləri əhatə edib.

Energetika Nazirliyinin aidiyyəti struktur bölmələrinin nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilmiş qəbullarda vətəndaşların müraciəti dinlənilib, qaldırılan məsələlərin araşdırılması və qanunvericiliyin tələblərinə uyğun həll edilməsi üçün müvafiq tapşırıqlar verilib. Nazirliyin fəaliyyət dairəsinə aid olmayan müraciətlər isə müvafiq qurumlara çatdırılması üçün qeydiyyata alınıb.

Vətəndaş qəbulu zamanı Mingəçevir şəhəri və Samux rayonundan qəbula gələn vətəndaşların da müraciətləri dinlənilib, operativ həlli üçün lazımı tədbirlər görülüb.

Ümumilikdə qəbullarda 40-a yaxın vətəndaşın müraciətinə baxılıb.

Qəbula gələn vətəndaşlar bölgələrdə vətəndaşların qəbulunun təşkilinə, göstərilən hərtərəfli diqqət və qayğıya, yaradılan şəraitə görə dövlət başçısına minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Qeyd edək ki, Gəncə və Goranboy şəhərlərində təşkil olunmuş qəbullar barədə vətəndaşların ətraflı məlumatlandırılması üçün KİV-lərdə, Energetika Nazirliyinin rəsmi internet saytında (<http://www.minenergy.gov.az>) və “Facebook” səhifəsində elanlar verilib, nazirliyin saytında vətəndaşların qəbulu üçün elektron müraciətlərin onlayn qeydiyyata alınması məqsədilə imkanlar yaradılıb.

Baş Planın 2020-ci ildə təsdiqlənməsi gözlənilir

Bakı şəhərinin Baş Planının hazırlanması üzrə işlərin növbəti fazasının tamamlanması bu ilin sonunadək nəzərdə tutulur.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin sədrinin müşaviri Rüşət Mahmud bildirib. Komite sədri qeyd

edib ki, bu fazada 25 min və 10 min miqyasında olan xəritələr üzərində işlər aparılır. Hazırda isə komitə və digər dövlət qurumlarının nümayəndələri ilə birgə sənədlərə baxılır.

Nəzərə çatdırılıb ki, ilin sonunadək 3-cü fazaya başlanılacaq, 2020-ci ilin oktyabr ayına qədər isə sonuncu faza, yəni Baş Planın təsdiqlənməsi gözlənilir.

Ölkəmizdəki mövcud dini duruma həsr olunmuş müşavirə keçirilib

Avqustun 30-da Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsində (DQİDK) Prezident Administrasiyasının Məsləhətçisi, Milli Məclisin Məsləhətçisi və Dini Məsələlər Şöbəsinin müdiri Etibar Nəcəfovun iştirakı ilə ölkədəki mövcud dini duruma həsr olunmuş müşavirə keçirilib.

Dövlət Komitəsindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, müşavirəni açan DQİDK sədri Mübariz Qurbanlı respublikada dövlət səviyyəsində milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunması, din siyasətinin həyata keçirilməsi, dövlət-din münasibətlərinin formalaşması və inkişafı istiqamətində görülən işlər, mövcud dini durum, eyni zamanda, müzakirə olunacaq məsələlər barədə ətraflı məlumat verib.

Sentyabrın 1-nə təsadüf edən Məhərrəm ayında bütün mərasimlərin qanunvericilik çərçivəsində təşkilinə, Azərbaycan

xalqının, İslam dininin yüksək mədəni normalarına uyğun keçirilməsinin vacibliyinə də toxunan komitə sədri bu istiqamətdə Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi (QMI) ilə birlikdə əvvəlcədən məsləhətlər məqsədilə həzrət işlərinin həyata keçirildiyini, komitə tərəfindən tədbirlər planının hazırlandığını bildirib. Müvafiq tədbirlər planına əsasən Bakı şəhəri də daxil olmaqla respublikanın müxtəlif bölgələrində məsləhətləşmə tədbirləri, görüşlərin keçirildiyini nəzərə çatdıran Mübariz Qurbanlı qeyd edib ki, əsas məqsəd bu mərasimlərin bütün məscidlərdə qanunun tələblərinə və QMI-nin fətvasına uyğun şəkildə yerinə yetirilməsidir.

Daha sonra DQİDK-nın bölgə şöbə müdirləri regionlardakı dini durum, din adı altında qanunvericiliyə və milli maraqlara zidd təbliğatın aparılmasının qarşısının alınması istiqamətində aidiyyəti qurumlarla birgə görülmüş profilaktik işlər, o cümlədən təziyə məclislərinin məscidlərdə, ibadə

dət ocaqlarında və onlara aid ərazilərdə təşkil olunması, İslam qaydalarına uyğun formada həyata keçirilməsi ilə bağlı atılan qabaqalıcı addımlar barədə danışılıb.

Prezident Administrasiyasının Milli Məclisin Məsləhətçisi, Milli Məclisin Məsləhətçisi və Dini Məsələlər Şöbəsinin müdiri Etibar Nəcəfov dini mərasimlərin mahiyyətinə uyğun, xurafat elementlərindən uzaq təşkil edilməsinin vacibliyinə diqqət çəkib. Şöbə müdiri Məhərrəm ayı zamanı Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin təşəbbüsü ilə talassemiya və hemofiliya xəstələri üçün keçirilən ənənəvi qanvermə aksiyasının xüsusi önəm daşdığını vurğulayıb. E.Nəcəfov təziyə mərasimlərində Kərbəla şəhidləri ilə yanaşı, Qarabağ müharibəsi zamanı şəhid olan soydaşlarımızın da xatirəsinin anılmasının zəruriliyini qeyd edib.

Sonda müzakirə olunan məsələlərlə bağlı şöbə müdirlərinə müvafiq tapşırıq və tövsiyələr verilib.

Hicran Hüseynova şimal bölgəsindən olan vətəndaşların müraciətlərini dinləyib

Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının rəhbərləri bölgələrdə vətəndaşların qəbulunu davam etdirir.

AZƏRTAC-ın bölgə müxbiri xəbər verir ki, avqustun 30-da Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin rəhbərliyi şimal bölgəsindən olan vətəndaşların müraciətlərini dinləyib.

Hicran Hüseynova vətəndaşlarla Xızı şəhərindəki Heydər Əliyev Mərkəzində görüşüb. Şabran, Siyəzen və Xızı rayonlarından olan sakinlərin iştirak etdikləri qəbulda sağlamlıq imkanları məhdud uşaqların müalicəsi, erkən nikah və boşanmaların yaratdığı problemlər, imkansız ailələrin müvafiq istiqamətdə təminatı, övladlığa verilmə, uşaq hüquqlarının müdafiəsi, məişət zorakılığına məruz qalma və s. kimi məsələlərə bağlı müraciətlərə baxılıb.

Qəbulda komitə sədri ailə, qadın və uşaq siyasəti sahəsində görülən mühüm işlər və həyata keçirilən layihələr haqqında məlumat verib. Eyni zamanda, şimal rayonlarında qeydə alınan erkən nikah halları, sakinlərin məşğulluq məsələləri, qadın sahibkarlara dəstək, uşaqların təhsildən yayınması məsələləri və digər mühüm mövzular ətrafında müzakirələr aparılıb və hər bir vətəndaşın sualları fərdi qaydada cavablandırılıb, eyni zamanda, müraciətləri qeydə alınıb.

Vətəndaşların Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin səlahiyyətinə aid məsələlərə dair müraciətləri komitənin müvafiq struktur bölmələrinin məsul şəxslərinin iştirakı ilə araşdırılaraq cavab

landırılıb və aidiyyəti üzrə tədbirlər görülüb.

Qəbul başa çatdıqdan sonra Hicran Hüseynova rayonun bir qrup fəal qadını ilə görüşüb. Görüş çərçivəsində Xızı rayonunda qadın və uşaq hüquqlarının müdafiəsi, qadın sahibkarlığının inkişafı və digər mövzular üzrə müzakirələr aparılıb.

Həmin gün komitə sədrinin müavini Aynur Sofiyeva Xaçmaz şəhərindəki Heydər Əliyev Mərkəzində bu rayondan, həmçinin Quba və Qusardan olan vətəndaşların müraciətlərini dinləyib.

Qəbullara gələn mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları rəhbərlərinin mütəmadi olaraq bölgələrdə vətəndaşların qəbulunun təşkilindən razılıqlarını ifadə edərək dövlətimizin başçısına minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Yeni Azərbaycan Partiyasının təşkil etdiyi “Yaylaq düşərgəsi” start götürüb

Avqustun 30-da Gədəbəy rayonunda Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) və Gədəbəy Rayon İcra Hakimiyyətinin gənc liderlər üçün təşkil etdikləri “Yaylaq düşərgəsi”nə start verilib. Gəncəbasar zonası (Gəncə və Naftalan şəhərləri, Ağstafa, Daşkəsən, Gədəbəy, Göygöl, Kəlbəcər, Qazax, Tovuz, Samux və

Şəmkir rayonları) YAP rayon təşkilatlarının Gənclər birliklərinin gənc fəalları iştirakı ilə keçirilən tədbir Miskinli yaylağında baş tutub.

Tədbir iştirakçıları əvvəlcə rayon mərkəzində yerləşən Heydər Əliyev Mərkəzinin qarşısında ulu öndər Heydər Əliyevin abidəsi önünə tər gül dəstələri

düzərək xatirəsini yad ediblər.

“Yaylaq düşərgəsi”nin açılış mərasimində çıxış edən Gədəbəy Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı İbrahim Mustafayev əvvəlcə qonaqları salamlayaraq bu il Gədəbəydə baş tutan “Yaylaq festivalı”ndan bəhs edib və bu festivalın davamı kimi keçirilən tədbirlərin əhəmiyyətindən danı-

şıb. İ. Mustafayev daha sonra Ulu Öndərin əsasını qoyduğu YAP-ın Gənclər birliklərinin üzvlərinin fəal olduğunu diqqətə çatdırıb və onlara uğurlar arzulayıb.

Daha sonra çıxış edən Milli Məclisin deputatları Pərvin Kərimzadə, Sevinc Hüseynova və YAP Gənclər Birliyinin koordinasiya Elmar Məmmədov layihənin

vacibliyindən, gənclərin bilik və bacarıqlarının artırılması yönündə əhəmiyyətindən danışdı. Bildiriblər ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin göstərişi ilə YAP rəhbərliyi gənclərin siyasi fəallığının artırılması, asudə vaxtlarının səmərəli təşkili, ümumiyyətlə, ayrı-ayrı sahələr üzrə müxtəlif layihələrin həyata keçirilməsinə xüsusi diqqət yetirir.

Qeyd edilib ki, bu tədbirlərin əsas məqsədi gənclərin bir-birini daha yaxından tanımasını, onların arasında səmimi münasibətlərin yaradılmasını, gənclərdə liderlik kimi mühüm xüsusiyyətlərin formalaşdırılmasını təmin etməkdir.

Açılış mərasimində düşərgənin bayrağı qaldırılıb və layihə çərçivəsində nəzərdə tutulan tədbirlər barədə iştirakçı gənclərə ətraflı məlumat verilib.

Zahid Rza,
“iki sahil”

Müxalifyönlü jurnalist İsmayıl Cəlilov Sevinc Osmanqızını və Əli Kərimlini yenidən ifşa etdi

SEVİNC OSMANQIZI İSƏ İSMAYIL CƏLİLOVUN BOSTANINA ƏMƏLLİCƏ DAŞ ATDI

ABŞ-da yaşayan, “Düz danışmaq” “Youtube” kanalının rəhbəri, müxalifyönlü jurnalist İsmayıl Cəlilov onu təhqir etmiş Sevinc Osmanqızını növbəti dəfə ifşa edib. O, “Facebook” səhifəsində yazdığı statusun şərh bölümündə qeyd edib ki, Sevinc Osmanqızı “Meydan” TV-dən gedəndən sonra guya siyasətçilərə açıq olan kanal yaratdı, amma onu “Əli Kərimli TV”yə çevirdi: “Sevinc tülkülüyündən inanmıram məni mövzu edə... Mən bir dəfə soruşdum ki, qrant necə alım. Kanalımı öz maaşım ilə qaldırıram və mənə çətindir. Texnikası bahalıdır. Bir kompyuter 2 min dollardır, öz maaşım ilə getdim aldım. Sevinc mənə dedi ki bilmirəm. Mən hardan bilim. İstədim deyəm ki, yox, öz qulaqlarıma inanıram. Keşke deyərdim”.

Sosial şəbəkə izləyicilərinin rəylərini cavablayan İsmayıl Cəlilov daha maraqlı bir məqamda da toxunub. O qeyd edib ki, haqqında danışdığı kanallar 10.000 izləyiciyə 44 dollar ödəyirlər. Lakin o, bundan istifadə etmək istəmir: “Mən Londonda dərc olunmuş və xeyli səs-küy yaratmış məqalə də yazmışam. 4.800 söz, 11 vərəqə yəni. Sevinci müdafiə etmişəm. Təşəkkür olaraq da Sevinc mənə bloklayıb. Budur üzü... Sevinc xanım mənə bloklayıb. Əli bəyə dəfələrlə müraciət etmişdim gəlsin. Sevincə deyib ki, onun izləyicisi azdır. Çoxalsın, gələrəm. Sevincin sözləridir. İndi mən onlara nə irad tutum? Yayda Kərimliyə müraciət etdim ki, trolluğu mü-

barizə üsulu olaraq qınasın. Cavab? İlqar Məmmədovun videosuna dislike kampaniyası”.

Doğrudur, İsmayıl Cəlilovun statusunun şərh bölümündə onu təhqir edən cəbhəçilər olsa da, digər sosial şəbəkə istifadəçiləri də Sevinc Osmanqızını fırıldaqçılıqda ittiham edir, onu ifşa edirdilər. Məsələn, Natiq İsbətov adlı şəxs yazır ki, mən şəxsən artıq Hollandiyada olandan əminəm ki, Sevinc xalqın, millətin saflığından istifadə edir: “Xalq, millət deyən adam aşağı təbəqəli insanları xalqdan, millətdən sayar, onu dinləyər. Yox, bunun üçün əsas partiya rəhbərləri, tanınmış insanlardır və onları öz əfirinə çağırıb özünə çoxlu izləyici, bəyənmə, abunə

toplayır. Mən sadəcə bunu görürəm artıq 6 aydır”.

Göründüyü kimi, Sevinc Osmanqızı və Qənimət Zahid müxalifyönlü jurnalist İsmayıl Cəlilov təhqir yolu ilə susdurmağa çalışsalar da, əslində İsmayıl Cəlilov onlara əsl jurnalistika dərsi keçir, bir statusu və rəyləri ilə onların simasını açıb ictimailəşdirir...

Eyni zamanda, AXCP sədri Əli Kərimlinin göstərişi ilə təhqir olunan və kanalına hücum edilən müxalifyönlü jurnalist İsmayıl Cəlilov “facebook” hesabında cəbhəçiləri ifşa edəcək status da paylaşdı.

O, bir daha cəbhəçilərin trolluq fəaliyyətinə toxunaraq yazıb ki, Əli Kərimliyə bu barədə müraciət etsə də, əks effekt olub: “Sözüm gəlir trollinqə. İyun ayında mənə edilmiş hücumlardan sonra Əli Kərimliyə müraciət etdim və bu müraciət feysbukdadır. Oxuyun. Onu, BİR-MƏNALI şəkildə trolları qınamağa çağırırdım, çünki trollar ictimai diskursu mundar edirlər. Siyasi

mübahisənin səviyyəsini cılızlaşdırırlar. Demokratik üsullara təhlükə yaradırlar. Fikrim dəyişməyib. AXCP-nin taktikasına qarşı çıxmağımın kökündə məhz bu dayanır...

Azərbaycan internet məkanı 50-60 trollun əlindədir. Hərəsi 5-6 hesab işlədərək, hücumlar təşkil edirlər. Saxta adlarla söyüş-təhqir yağdırırlar. Göz önündədir. Digər müxalifət onlardan çəkinir, şəxsi söhbətlərdə mənə deyirlər ki “münasibətləri pozmayaq,” ya da “tozunma iylənməz.” Mənim AXCP ilə münasibətlərim yoxdur, ona görə

də qorxacağım yoxdur...

Azərbaycandilli internetdə bir dəstə trollardan qorxan və çəkinən müxalifətə, jurnalistlərə, fəallara sualım var: bunlardan qorxursunuzsa, bunlara cürətiniz çatmırsa, susursunuzsa, yerinizə mən dava edəmərsə, sabah ölkəni necə idarə edəcəksiniz?”

Təcrübə onu göstərir ki, AXCP və Əli Kərimli ilə bağlı tənqidi və ya ifşaedici fikirlər söyləyənlər cəbhəçi trolların təhqir hücumlarına məruz qalırlar. Çox güman ki, İsmayıl Cəlilov da bu sözlərinə görə təhqir hücumu olacaq. Əqrəb sancmadan dayanmadığı kimi, Əli Kərimli də təhqir etdirmədən dura bilməz...

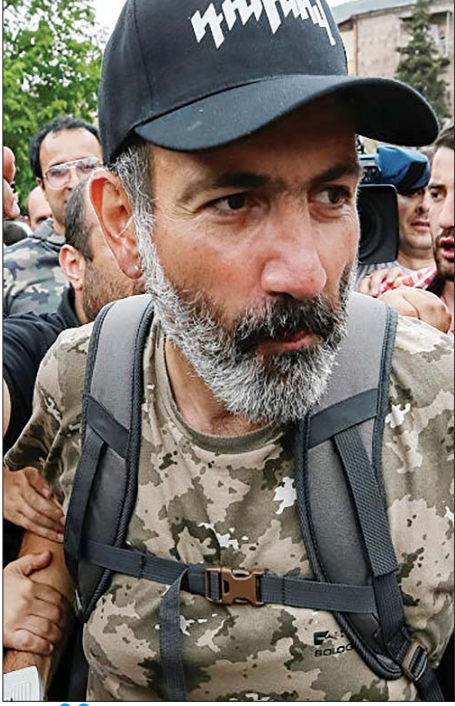
Elə ötən gün Sevinc Osmanqızı canlı yayımda İsmayıl Cəlilovun adını çəkməyə də, onun bostanına əməllicə daşlar atıb: “Hökumətin maliyyə dəstəyi ilə xeyli sayda kanallar açılır. Əsən də mühacirətdə olanlar bunu yaradır. Yəqin ki, həmin adamı xaricə atmaqla, o şəxs barədə imic formalaşdırırlar, etimad qazandırırırlar. Artıq belə kanallar ABŞ-da, Avropanın bir neçə şəhərində var...”

Görünən odur ki, İsmayıl Cəlilovun ifşa statusları yerinə çatır və Əli Kərimlinin, Sevinc Osmanqızının, Qənimət Zahidin qapısını əməlli-başlı döyür. Ona görə də müxalifyönlü jurnalistlər qarşı bu cür hücumlar və təhqirlər təşkil olunur...

Zamin Məmmədov,
“iki sahil”

Paşinyanın beynəlxalq hüquqda presedent yaradan avantüraları

Geosiyasətdə “peşka”, ictimai rəydə “çuşka” baş nazirin sərəsəmləməsi daha nə qədər davam edəcək?

Ötən yazılarımızda Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın avantürist addımları və populist çıxışları ilə bağlı yazmışıq. Xüsusilə qeyd etmişdik ki, onun oğlunun Azərbaycanın işğal olunmuş torpaqlarında hərbi xidmət keçməsi erməni ictimaiyyətinin rəğbətinə hesablınsa da beynəlxalq ictimaiyyət üçün bu, qəbul edilməzdir və beynəlxalq hüquqda presedent yaradır. **Axi, Azərbaycan tərəfinin iddiasının əksinə olaraq Paşinyan bildirir ki, Qarabağdakı hərbi qüvvələr guya qondarma “Dağlıq Qarabağ Respublikası”na aiddir.**

Eyni zamanda, getdikcə o da məlum olur ki, Nikol Paşinyan küçə mitinqlərində Ermənistanı demokratiya vəd etsə də ermənilər realıqda bunun əksini görürlər. Xüsusilə son bir neçə aydır ki, Paşinyan ona müxalif olan qüvvələrə qarşı represiv siyasətini davam etdirir. Belə ki, bir müddət öncə o, müxalifət mətbuatını yerləşdiyi binadan çıxardı, daha sonra onun siyasətini tənqid edənlərə qarşı ciddi şəkildə hücum keçdi.

Ən başlıcası isə Nikol Paşinyan özünə ciddi rəqib gördüyü qüvvələri ya həbsə atdı, ya da onların maliyyə qaynaqlarını qapatdı. Belə ki, eks-prezident Robert Koçaryana yaxınlığı ilə seçilən “Adekvat” partiyasının rəhbəri Artur Danielyan Paşinyanın ünvanına səsləndirdiyi təhdidlərlə əlaqədar polisə gətirilib və ona orada ciddi təzyiqlər edilib.

O da məlumdur ki, “Adekvat” partiyası Ermənistanda Rusiyanın müdafiə siyasətini təşkilat kimi xarakterizə olunur və Paşinyanın da iddia etdiyi kimi, guya Rusiyadan maliyyələşir. Xatırladaq ki, “Adekvat” üzvləri dəfələrlə Koçaryanın həbsi, eləcə də Paşinyanın tərəfdarlarının məhkəmə binalarını tutmasına etiraz olaraq aksiya təşkil etməklə gündəmə gəlmişdi.

Bu arada erməni mətbuatı yazır ki, Koçaryanın yenidən həbsi onun reytingini bir az da yüksəltdi. Beləliklə, Paşinyanın siyasəti gediləri, Koçaryan əleyhinə aparıldı. “qara piar” kampaniyası əks effekt verərək onun siyasəti kimi dirçəlməsinə səbəb olub. Əslində Koçaryanın reytinginin yüksəlməsinə səbəb isə Nikol Paşinyanın özünü siyasətçi kimi deyil, daha çox artist kimi aparmasıdır. Yalan vədlər, sərəsəmləmələr, aşağı iddialar onun

siyasəti reytingini sürətlə sıfıra endirir.

Nikol Paşinyanın siyasəti nüfuzunun erməni cəmiyyətində və erməni diasporu arasında aşağı düşməsinin bariz nümunəsi isə hakim “Vətəndaş müqaviləsi” partiyasından olan namizəd Qriqor Qulyanın Abovyan meri uğrunda keçirilən seçkilərdə həzırkı mer Vaaqn Gevorkyana uduzmasıdır.

Bu gün onun rəhbərlik etdiyi Ermənistanı sosial və iqtisadi vəziyyət durmadan çətinləşir. Nikol Paşinyan isə ölkə büdcəsini doldurmaq üçün əcaib variantlara əl atır. Boş və talan edilən ölkədə baş nazir çıxışı yolunu Serj Sarkisyan dövründə çalışmış məmurların var-dövlətini ələ keçirməkdə görür. Belə ki, ötən aylarda Ermənistanın keçmiş maliyyə naziri Qaqik Xaçatryan və kənd təsərrüfatı naziri Serqo Karapetyan dövlətə ziyan vurmaqda ittiham olunublar və barələrində cəza yəti işi açılıb. Onlar dövlət subsidiyası ilə fermerlərə güzəştli qiymətlərlə verilən gübrələrlə bağlı maxinasiyada ittiham ediləblər. Nəticədə keçmiş maliyyə naziri Qaqik Xaçatryan öz yerinə və nazir həmkarı Serqo Karapetyanın yerinə büdcəyə 2 milyon dollardan artıq vəsaiti geri qaytarıb.

Ermənistanın dövlət büdcəsinin zəifliyi bir daha özünü onda göstərir ki, Paşinyan hökuməti Dağlıq Qarabağ separatçılarının maliyyə yardımı barədə xahişlərini rədd edib. Bu sensasion məlumatı erməni mediası yayıb. Məlumatda, həmçinin bildirilir ki, maliyyə yardımı barədə xahişlər artıq üçüncü aydır Ermənistan hökuməti tərəfindən rədd edilir.

Bu arada Ovik Karapetyan adlı bir jurnalist Nikol Paşinyanı sərt tənqid edərək Ermənistanın Azərbaycana iqtisadi cəhətdən həmişə açıq şəkildə uduzduğunu yazıb: “Ermənistanı hökumətin nəzarətində olan medianın Azərbaycanla bağlı yazdıqları reallığı əks etdirmir. Orada problemlə kreditlərlə bağlı verilən fərman, minimum əməkhaqlarının bir ildə iki dəfə artırılması birbaşa və dolayısı ilə bütün insanlara təsir edir. Bu da insanlarda dövlətə olan güvəni daha da möhkəmləndirir. Niyə bizdə də belə nümunələr yoxdur? Niyə bizdə də vətəndaş hər zaman dövlətinin onun yanında olduğunu hiss etmir? Ona görə də ölkəni tərk edənlərin sayı durmadan artır. Hökumət bu barədə fikirləşməlidir”.

Qeyd edək ki, onun bu yazısı erməni ictimaiyyəti tərəfindən də rəğbətlə qarşılanıb və böyük rezonans doğurub. Paşinyan isə bu məqaləyə görə jurnalistlərə təzyiqlərini artırır.

Avqustun 27-də isə Ermənistanın digər ölkələrdə akkreditə olunmuş səfirlərinin və konsulluq xidmətləri rəhbərlərinin illik toplantısı keçirilib. Görüşdə Nikol Paşinyan da iştirak edib. Hökumət rəhbəri çıxışı zamanı səfirlərin fəaliyyətini sərt şəkildə tənqid edərək diplomatları ölkə iqtisadiyyatı üçün heç bir iş görməməkdə ittiham edib. Belə ki, onun fikrincə, səfirlər Ermənistanı nə investisiya cəlb edə, nə də digər dövlətlərlə iqtisadi əlaqələri inkişaf etdirə bilirlər. Bu yöndə onun əsas tənqid hədəfi isə Ermənistanın ABŞ-dəki səfiri Varujan Versisyan olub. Baş nazirin ona qəzəblənməsinə səbəb investisiya qoyuluşunun olmaması deyil, diplomatın Paşinyanla ABŞ-ın yüksək rəhbərliyi, xüsusilə də ABŞ prezidenti Donald Tramp və dövlət katibi Mayk Pompeo ilə görüşlər təşkil edə bilməməsidir. O məlumdur ki, Nikol Paşinyan hökuməti hələ də bu günə qədər ABŞ rəhbərliyi ilə görüşə bilməyib.

✍ Elçin Zaman,
“iki sahil”

Sevinc Fətəliyeva:

Ermənistan sülhə məcbur edilməlidir

“Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın bir müddət öncə Azərbaycanın işğal olunmuş Xankəndi şəhərinə qanunsuz səfəri zamanı səsləndirdiyi fikirlər, o cümlədən Ermənistanla Dağlıq Qarabağın birləşdirilməsini nəzərdə tutan “miatsum” deməsi rəsmi Yerevanın əsl məqsədinin işğalçılıqdan başqa bir şey olmamasının növbəti təsdiqidir”.

Bu fikirləri Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin sədr müavini, YAP-ın Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri Sevinc Fətəliyeva deyib.

S.Fətəliyeva bildirib ki, indiyə qədər Ermənistan tərəfi hərbi işğal və annekasiya siyasətinin beynəlxalq siyasəti-hüququ və mənəvi məsuliyyətini dərk edərək işğalçılıq siyasətini gizlədir, onu Dağlıq Qarabağın erməni əhalisinin öz müqəddəratını təyin etməsi formasında pərdələməyə çalışır, müxtəlif bəhanələrə əl atırdı. Bundan əvvəl Ermənistanın Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəhbəri və müdafiə naziri “Azərbaycana bir qarış da torpaq qaytarmamaq”, “yeni ərazilər üçün yeni müharibə” kimi məsuliyyətsiz və təxribatçı açıqlamalarla çıxışı etmişdilər. N.Paşinyan və Ermənistanın digər yüksək vəzifəli şəxslərinin bu kimi açıqlamaları bütövlükdə Ermənistanın dövlət səviyyəsində işğalçılıq siyasəti yürütməsinin və buna görə Ermənistanın beynəlxalq hüquqi məsuliyyət daşımasının sübutudur.

Deputat qeyd edib ki, Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinin ilhaqına çağırışla Ermənistan beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərini, BMT Nizamnaməsini, Helsinki Yekun Aktını ayaq altına atır, təhqir edir və beynəlxalq ictimaiyyətə, xüsusilə münafişənin danışıqlar yolu ilə həllinə məsul olan ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrələrinə total hörmətsizlik nümayiş etdirir. Ermənistan ATƏT-in Minsk qrupunun vasitəçiliyi altında ciddi danışıqlar aparmaq əvəzinə, Azərbaycanın səbrindən və münafişənin dinc yolla həlli ilə bağlı üzərinə götürdüyü öhdəlikdən sui-istifadə edir. Ermənistan bütün mümkün vasitələrlə danışıqlar prosesini bloklayır, münafişənin hələdən yayınır və işğalçı, etnik təmizləmənin nəticələrini davam etdirir.

Flora Qasimova:

Azərbaycan xalqı Ermənistanın işğalçı siyasətinə son qoyulmasını tələb edir

“Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan hələ də mitinq, küçə eýforiyası və düşüncəsi ilə hərəkət edərək siyasət və dövlət adamı olduğunu anlama bilmir. Hər zaman bir-biri ilə ziddiyyət təşkil edən açıqlamalar verən baş nazir tamamilə özünü itirir”.

Bu fikirləri Milli Məclisin deputatı Flora Qasimova deyib.

F.Qasimova bildirib ki, Paşinyan pafoslu, realıqdan uzaq vədlərlə hakimiyyətə yiyələndiyi Ermənistanı əhəliyə verdiyi vədləri yerinə yetirə bilmədikcə və bunun nəticəsi olaraq vəziyyəti gündən-günə çətinləşdikcə ağılsız bəyanatlar verməyə məcbur olur. Düşüdü vəziyyətdən çıxmaq, itirdiyi nüfuzunu bərpa etmək üçün özündən əvvəlki Ermənistan rəhbərlərinin - koçaryanların, sarkisyanların belə ağına gəlməyən ən avantürist bəyanatları səsləndirir və həm özünü, həm də ölkəsini uçuruma doğru aparır. Onun “Qarabağ Ermənistanıdır” kimi sərəsəmləmələri münafişənin sülh yolu ilə həlli prosesinə maneə yaradır. Gah deyir ki, münafişənin Ermənistanı aidiyyəti yoxdur, bu problem Azərbaycanla Qarabağ erməniləri arasındadır, gah deyir ki, format dəyişikliyi olmalıdır, Qarabağ erməniləri danışıqlarda tərəf kimi iştirak etməlidir, gah da deyir ki, Qarabağ

mək, status-kvonu saxlamaq üçün vaxt qazanmağa çalışır. Paşinyanın bəyanatı Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münafişəsinin həlli üzrə ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrələrinin vasitəçilik etdiyi danışıqlar prosesinə ciddi zərərdir. Bundan sonra danışıqlar prosesinin gələcəyi barədə suala ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri cavab verməlidir.

S.Fətəliyeva vurğulayıb ki, N.Paşinyanın son bəyanatı Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qarşı rəsmi olaraq iddianın irəli sürülməsi və aşiq-aşkar müharibəyə təhrikdir. Ermənistan bu təxribatçı və destruktiv açıqlama ilə regionu yeni təhlükə və risklərlə üzbəüz qoyur və ölkədaxili problemlərdən yayınmaq üçün qəsdən vəziyyəti gərginləşdirir.

“Ermənistan rəhbərliyi açıq-aşkar sübut edir ki, Ermənistanın danışıqlar prosesində iştirakı riyakarlıq və beynəlxalq ictimaiyyəti aldatmaqdan başqa bir şey olmayıb. Ona görə də beynəlxalq ictimaiyyət Ermənistanı özünü cəzasızlıq şəraitində hiss etməsinə imkan verməməli, Ermənistan rəsmilərinin Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyünü kobud surətdə pozan məsuliyyətsiz bəyanatlarını və addımlarını pisləməli, onu bu yoldan çəkəndirməli, münafişənin sülh yolu ilə BMT Nizamnaməsi, Helsinki Yekun Aktı və BMT Təhlükəsizlik Şurasının qəbul etdiyi qətnamələr əsasında həlli üzrə danışıqlar prosesinə məcbur etməlidir. Ermənistan sülhə məcbur edilməli və açıq-aşkar annekasiya siyasəti yürütdüyünə görə Ermənistanı qarşı sanksiyaların tətbiq edilməsi ciddi surətdə nəzərdən keçirilməlidir”, - deyərək S.Fətəliyeva vurğulayıb.

rabağ Ermənistanındır, Ermənistanı birləşdirilməlidir və sair.

“Çox təəssüf ki, Paşinyanın bu cür təxribatçı bəyanatları və addımları ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri tərəfindən qulaqardına vurulur. Bütün bunlar təbii ki, işğaldan əziyyət çəkən Azərbaycan xalqında haqlı olaraq ciddi narazılıqlar yaradır. Azərbaycan xalqı və dövləti Ermənistanın işğalçı, təxribatçı siyasətinə son qoyulmasını, Minsk qrupunun həmsədrələrinin sözündən işə keçərək Ermənistanın sülhə məcbur edilməsini bir tələb kimi qarşıya qoyur. Biz haqqımızı tələb edirik. Heç kəsəndə heç nə istəmirik. Dünya ictimaiyyəti, xüsusilə beynəlxalq təşkilatlar Ermənistanı öz yerini göstərməlidir. Ermənistan Azərbaycan ərazilərindən geri çəkilməyə məcbur edilməlidir”, - deyərək deputat qeyd edib.

Azərbaycan neft-qaz sənayesində qazma işlərinin tarixi, bu günü və perspektivləri

olan 5 platformada 6 qazma qurğusu vasitəsilə qazma işlərini aparır. 2009-cu ildən etibarən şirkət Qazma Podratçılarının Beynəlxalq Assosiasiyasının (International Association of Drilling Contractors, IADC) üzvüdür. Şirkət həmçinin integrə olunmuş qazma və quyu xidmətlərinin göstərilməsi sahəsində API Spec Q2 - Keyfiyyət İdarəetmə Sisteminin standartının tələblərinə uyğun sertifikat ilə təltif olunmuşdur. Şirkət regionda API Spec Q2 sertifikatı ilə təltif olunmuş ilk və yeganə qazma müəssisəsidir. 2018-ci ilin noyabr ayında isə BMT Qlobal Səzisinə qoşulub.

“SOCAR-AQS” həmçinin “ÜMİD” yatağında unikal qazma və geofiziki tədqiqat işləri aparıb, yatağın 1 saylı dəniz stasionar özülündən faktiki dərinliyi 6810 m olan 16 nömrəli kəşfiyyat quyusunda qazma işlərini təhlükəsiz, uğurla və keyfiyyətlə başa vurub. “Ümid” yatağının 1 saylı dəniz stasionar özülündən faktiki dərinliyi 6810 m olan 16 saylı quyunun tikintisi işlərini təhlükəsiz və ətraf mühitə heç bir ziyan vurmadan uğurla yekunlaşdırıb. Quyu bütövlüyü nəzərə alınmaqla 16 saylı quyu Xəzərin Azərbaycan sektorunda qazılmış ən keyfiyyətli quyulardan biridir. Kəmərlərin layihə dərinliyinə çatdırılması, kəmərlərarxası təzyiqin olmaması və sementləmə işlərinin mükəmməl aparılması deməyə əsas verir ki, 16 saylı quyu “Ümid” yatağının tarixində yeni səhifə açıb. SOCAR tarixində ilk dəfə olaraq, quyu tikintisi zamanı qazma texnologiyalarında müəyyən dəyişiklik edilmiş, quyuağzı avadanlıqların yığılmasında yeni metodlar tətbiq edilmiş və yüksək hasilatın əldə olunması üçün 5 1/2 düymə monobar lift boruları vasitəsilə tamamlanma işləri aparılmışdır.

Müəssisənin əldə etdiyi uğurlardan biri də “Ümid” yatağı üzrə məhsuldar horizontlarda lay təzyiqlərinin ölçülməsi və süxur nümunələrinin götürülməsi olmuşdu. “Ümid” yatağı tarixində, ilk dəfə olaraq, “SOCAR-AQS” yataq üzrə V horizontdan beynəlxalq standartlara cavab verən avadanlıqla 6046.5-6063.5 m və 6037-6046 m intervalından 100% süxur nümunələri götürmüş, hermetik şəkildə qablaşdıraraq sifarişçiyə təhvil vermişdir. Göründüyü kimi, integrə edilmiş qazma və quyu xidmətləri göstərən “SOCAR-AQS” müasir müəssisə olmaqla yanaşı, həm də bu sahənin inkişaf perspektivlərinin reallığını özündə əks etdirir.

Qeyd edək ki, 2000-ci ildən bəri Azərbaycanda SOCAR-ın müəssisələri tərəfindən 2.6 milyon metr qazma işi həyata keçirilib. Bunun nəticəsində 1490 hasilat quyusu qazılıb. Bundan əlavə, Azərbaycanda hər il 70-80 quyu istismara verilir. Bu da onu göstərir ki, indi Azərbaycanın qazma sahəsində öz məktəbi formalaşıb. Bu məktəb yalnız Azərbaycan deyil, ümumilikdə Xəzər regionu üçün gələcək nəsil qazmaçıların yetişdirilməsində mühüm rol oynayır.

Sevinc Azadi,
“iki sahil”

Qədim zamanlardan bütün dünyada neft diyarı kimi tanınan ölkəmizdə min illər əvvəl yer səthində çıxan neftin ibtidai üsullarla yığılıb, karvanlarla müxtəlif ölkələrə daşındığı faktlarla sübut olunmuşdur. Neftin sənaye üsulu ilə hasilatının, emalının, tankerlərlə, dəmir yolu ilə, boru kəmərləri ilə daşınmasının əsası vətənimizdə qoyulub.

Sonrakı dövrlərdə də quruda, sahilə, açıq dənizdə və dərinsulu ərazilərdə neftin çıxarılması işlərinə məhz Azərbaycanda başlanılıb. Yeni bel və kərki ilə qazılan quyulardan müasir avtomatlaşdırılmış texnologiyalara əsaslanan üsullara qədər qazma prosesinin çoxminillik tarixində Azərbaycanın payı əvəzsizdir. Abşeronda balaxanlı usta Allahyar Məhəmməd oğlunun 1594-cü ildə dərinliyi 64 metr olan quyu qazdığı haqda məlumatlar vardır. Bu fakt isə hələ 5 əsr öncə burada qazmanın sənətkarlıq səviyyəsinə yüksəldiyini göstərir.

Artıq bir əsrə yaxındır ki, neft-qaz hasilatında qazma dəniz akvatoriyasında aparılır. İlk dərinlik nasosu da ABŞ-dan 15 il öncə 1876-cı ildə Bakı mədənlərində sınaqdan çıxıb. Tarixi mənbələrə nəzər saldıqda görürük ki, dünyada sənaye üsulu ilə neft quyusunun qazılmasına Bibiheybədə başlanılıb. Belə ki, Zaqafqaziya Vilayəti Baş İdarəsinin Şura üzvü, dövlət müşaviri Vasili Semyonovun bu vilayətin baş komandanı general Aleksandr Neydqarta yazdığı 1844-cü il 22 dekabr tarixli məktubunda Abşeron yarımadasındakı neft mədənlərini ətraflı təsvir edir, hasilatın artırılması üçün konkret texniki və təşkilati təkliflər verir. Semyonovun məktubuna müsbət rəy verildikdən sonra 1845-ci ilin aprelində maliyyə naziri Fyodor Vronçenkonun göstərişi ilə Kaspi Xəzinə Palatası tərəfindən qazma işlərinə min gümüş sikkə ayrılır və Bibiheybət rayonunda kəşfiyyat quyusunun qazılması haqqında

tapşırıq verilir. 1846-cı ilin yanvarında Bakı neft və duz mədənlərinin direktoru, dağ mühəndisləri korpusunun podpolkovniki Nikolay Voskobonnikovun rəhbərliyi ilə Bibiheybət yatağında iki quyunun qazılmasına başlanılır. Quyulardan biri 21 metr dərinlikdən neft verir və bununla da dünyada sənaye üsulu ilə neft hasilatının əsası qoyulur. 1847-ci il 8-14 iyul tarixlərində Qafqaz canişini knyaz Mixail Vorontsovun imzaladığı hesabatlarda da dünyada ilk neft quyusunun Xəzər dənizinin sahilində qazılması faktı təsdiq olunur. Neftçixarma işində əldə olunmuş inqilabi yeniliklər XIX əsrin 50-ci illərində Abşeronda hasilatın yüksəlməsinə, emal sənayesinin yaranmasına böyük təkan verir.

1872-ci il Bakı neft rayonunda kəhriz (kankan) üsulu ilə quyuların qazılmasına son qoyulması və buruq üsulu ilə quyuların qazılmasına keçid ili oldu. S.M.Lisiçkinin məlumatına görə əgər fəaliyyət göstərən quyuların ümumi sayı 1873-cü ildə 158-ə bərabər idisə və ondan buruq neft quyularının sayı 9 idisə, 1876-cı ildə kankan quyularının sayı buruq quyularının sayı ilə eyni idi - 62. Bununla da köhnə səth neftini çıxarmaq üçün quyuların qazılmasına son qoyuldu və o dövr üçün yeni olan qazma texnikasının köməyi ilə quyuların qazılmasına start verildi. Nəticədə ilk buxar maşınları meydana gəldi. 1899-1901-ci illərdə 11,5 milyon ton neft hasil edən Bakı neft sənayesi dünyada birinci yeri tuturdu. Müqayisə üçün deyək ki, 1859-cu ildə sənaye üsulu ilə neft quyularının qazılmasına başlanılmış Amerika Birləşmiş Ştatlarında isə bu göstərici o zaman 9,1 milyon ton təşkil edirdi.

XIX əsrin sonlarında artıq Azərbaycanda qazma yüz min metrlik parametrləri aşmış, bütün Rusiya üzrə ümumi həcm 2/3 hissəsini təşkil etmişdir. 1939-cu ildə Pirallahı adasının şimal akvatoriyasında metal dirəklər üzərində ilk dəniz qazma qurğusu qurulmuşdur. Dünyada turbinlə ilk maili quyu 1941-ci ildə neftçi Ağa Nemətullanın işti-

rakı ilə bu buxtada qazılmışdır. Hazırda respublikamızda “Dədə Qorqud”, “İstiqlal”, “Qurtuluş” kimi modern dəniz qazma qurğuları fəaliyyət göstərir. Bunlardan ən nəhəngi - “İstiqlal” dənizin 700 metrliyində, 7600 metr dərinlikdə quyu qazılmasını təmin etmək gücündədir.

Axtarış, geoloji kəşfiyyatın 1940-50-ci illərdə dənizə, onun dərin qatlarına yan alması qazma işində elmi-texniki tərəqqinin, texnoloji təkmilləşdirmənin inkişaf perspektivi ilə əlaqədar olmuşdur. Sürətlənən proseslər respublikada qazma avadanlıqları, neft maşınqayırma sənayesinin təşəkkülünə rəvac vermiş, texniki-texnoloji təchizatın keyfiyyətinin yüksəlməsinə səbəb olmuşdur. Çox çətin, mürəkkəb inkişaf yolu qət edən qazma prosesi əl əməyinə əsaslanan primitiv istehsal üsullu müstəvidən müasir texniki bazaya malik çevik bir sahəyə çevrilmişdir.

Müxtəlif dövrlərdə neft sənayesində baş verən kəskinləşmələr, tənəzzül meyilləri qazma dinamikaşına da təsirsiz düşməmişdir. Buna baxmayaraq XX əsrin 80-ci illərini qazma sahəsində yüksəliş dövrü kimi xarakterizə etmək olar. 1970-1980-ci illər Azərbaycanda bütün sahələrin, ilk növbədə isə neft sənayesinin maddi-texniki bazasının möhkəmlənməsi illəri olmuş, onun inkişafında güclü sıçrayış əldə edilmişdir. Belə ki, ulu öndər Heydər Əliyevin respublika rəhbərliyinə gəldiyi 1969-cu ildə mövcud təbii və intellektual resurslardan effektiv istifadə edilməklə, zamanın tələblərinə uyğun innovativ vasitələrin tətbiqi ilə neft sənayesini yenidən dinamik inkişaf yoluna qaytarmaq mümkün oldu. Xəzər dənizinin dərin sahələrinin mənimsənilməsi ilə əlamətdar olan bu dövrdə planlı və məqsədyönlü şəkildə aparılan çoxşaxəli tədbirlər nəticəsində dənizdə genişmiqyaslı geoloji-kəşfiyyat işləri həyata keçirilmiş, neft sənayesinin etibarlı infrastrukturunu qurulmuşdur. 2500 ton gücündə “Azərbaycan” kran-gəmisinin, “Xəzər” tipli özüqalxan, sonralar isə dənizin 200 metrlik dərinliyində işləməyə imkan verən “Şelf” tipli

yarımdalma üzən qazma qurğularının alınması nəticəsində dənizin daha dərin sahələrində zəngin neft və qaz yataqlarının kəşf olunmasına imkan yarandı. Nəticədə 8 yeni neft və qaz yatağı kəşf edildi, respublikanın neft ehtiyatları iki, qaz ehtiyatları isə üç dəfə artırıldı. 1980-ci illərdə üzən qazma qurğularının sayı 11-ə çatdı və məhz bu qurğulardan istifadə olunmaqla 80-350 metr dərinlikdə zəngin neft ehtiyatlarına malik yataqlar - “Bahar”, “Bulla dəniz”, “Günəşli”, “Çıraq”, “Azəri”, “Kəpəz” və başqaları kəşf edildi. Bu yataqlar indinin özündə də Azərbaycanda hasil olunan “qara qızıl”ın əsas hissəsini verir.

Bu gün Ulu Öndərin siyasi kursunun layiqli davamçısı “Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi altında uğurla davam etdirilən yeni neft strategiyası ölkə iqtisadiyyatının flaqmanı olan SOCAR-ın inkişaf edərək böyüməsinə, genişlənməsinə, beynəlxalq standartlara uyğunlaşmaqla modern bir şirkətə çevrilməsinə zəmin yaratmışdır. Şirkət hazırda yeni yataqların istismarı, regional və global əhəmiyyətli digər layihələrin gerçəkləşməsi istiqamətində mühüm addımlar atır. SOCAR və Abşeron Qazma Şirkəti tərəfindən 2007-ci ildə təsis edilmiş, Azərbaycanın qazma sənayesində xüsusi yeri olan “SOCAR-AQS” MMC integrə olunmuş qazma və quyu xidmətləri göstərən birgə müəssisə kimi fəaliyyətini genişləndirməkdədir. “SOCAR-AQS” MMC-nin əsas fəaliyyəti Xəzər dənizinin neft və qaz yataqlarında quyuların qazılmasından ibarətdir. “SOCAR-AQS” Azərbaycanın milli müəssisəsi kimi ilk dəfə olaraq analoqu olmayan yeni nəsil qazma qurğularının ölkəmizdə tətbiqində rol oynayır. Hazırda “SOCAR-AQS” - Xəzərdə 4 neft və qaz yatağında, o cümlədən dayazsulu “Günəşli”, “Qərbi Abşeron”, “Ümid” və “Bulla” yataqlarında mövcud

Yazı “SOCAR-AQS” MMC və Azərbaycan Mətbuat Şurasının “Əsrin müqaviləsi”nin imzalanmasının 25 illiyi münasibətilə kütləvi informasiya vasitələrinin təmsilçiləri arasında keçirdiyi müsabiqəyə təqdim olunur.

İsmayılıda dövlət-din münasibətlərindən bəhs edən seminar-müşavirə

Avqustun 29-30-da Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin (DQİDK) və İsmayılı Rayon İcra Hakimiyyətinin birgə təşkilatçılığı ilə "Azərbaycanda dövlət-din münasibətləri: tarix və müasirlik" mövzusunda seminar-müşavirə keçirilib.

Dövlət Komitəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, rayon icra hakimiyyəti başçısının birinci müavini Rövşən Ağayev Azərbaycanda dövlət-din münasibətlərinin tənzimlənməsinin, dini sahədə sabitliyə nail olunmasının ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olduğunu deyib, Prezident İlham Əliyevin bu siyasəti uğurla davam etdirdiyini qeyd edib. İsmayılıda dini durumun sabit olduğunu vurğulayan R. Ağayev bildirib ki, ölkəmizdə vicdan azadlığının təmin edilməsi, dini icmalara fəaliyyətlərinin genişləndirilməsi məqsədilə dövlət tərəfindən müntəzəm olaraq qayğı göstərilir.

DQİDK sədrinin birinci müavini Səyyad Salahlı dindən siyasi məqsədlər üçün istifadənin yolverilməzliyini və buna qarşı mübarizədə birliyin vacibliyini vurğulayıb. O, həmçinin dini radikalizmin mahiyyəti və onunla mübarizə yolları, dünyada baş verən siyasi proseslərin dini radikalizmə təsiri barədə məlumat verib.

Dövlətin tarixən ölkəmizdə mövcud olan və keçmişdən bizə miras qalan mütləq dini ənənələrin yaşadılması və inkişafı ilə əlaqədar gördüyü işlərdən bəhs edən komitə rəsmisi, eyni zamanda, gənclərin, ziyalıların və din xadimlərinin dini radikalizmlə mübarizədə fəal olmalarının vacibliyindən söz açıb. Bildirib ki, din insanların şüuruna və cəmiyyətə təsir göstərmək üçün güclü vasitədir. Onun cəmiyyət, ümumilikdə bəşəriyyət üçün əhəmiyyətini məkrli qüvvələr də yaxşı başa düşür və bəzən bundan məharətlə istifadə edirlər. Nəticədə insanları birliyə, vəhdətə çağıran dinlər mahiyyətindən uzaqlaşdırılaraq kimlərsə əlin-

də radikal ekstremist, xurafat, antimillî formaya salınır. Bu baxımdan milli dövlətimizin ideologiyasının tərkib hissəsi olan dindən dövlətçiliyimizə qarşı istifadənin qarşısının alınmasında din xadimlərinin, dini icma sədrlərinin aktivliyi xüsusi önəm daşıyır, o cümlədən dinlərarası dialoqun və əməkdaşlığın reallaşmasında din xadimlərinin üzərinə daha böyük vəzifə və məsuliyyət düşür. Çünki din xadimləri təkcə

özlərinin deyil, eyni zamanda, onların arxasınca gedən yüzlərlə, minlərlə, hətta milyonlarla möminin mövqeyinə, eləcə də dini dünyagörüşünün formalaşmasına görə ən azı mənəvi məsuliyyət daşıyırlar. Geniş təbliğat imkanına, tribunaya, ibadət evlərinə söz kürsüsünə malik şəxslər bu imkanlardan maksimum istifadə etməli və minbərin din pərdəsi altında mənfəətpərəst insanların əlinə keçməsinə qəti-

yen yol verməməlidirlər.

"Din xadimləri üzərlərinə düşən borcu layiqincə yerinə yetirməli, onlara həvalə edilən missiyanı uğurla həyata keçirməlidirlər. Əks halda bu, cəmiyyətdə ictimai-siyasi vəziyyətin arzuolunmaz məcraya yönəlməsinə, eləcə də milli dövlət maraqlarımıza xələl gəlməsinə, vəhdət və həmrəylik mühitimizin pozulmasına səbəb ola bilər", - deyərək komitə rəsmisi diqqətə çatdırıb.

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin İsmayılı bölgəsi üzrə səlahiyyətli nümayəndəsi Vasif Teymurov dövlətin dinə və dindarlara qayğısından bəhs edib. Ölkəmizdə 2200-dən çox məscidin mövcud olduğunu vurğulayan QMİ rəsmisi son illərdə bütün dini ocaqlarda həyata keçirilən bərpa və yenidənqurma işlərini, yeni dini ibadət gahların inşasını dövlət başçısının xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərinə, mədəni və tarixi zənginliyinə verdiyi qiymətin gözəl nümunəsi adlandırıb.

Dövlət Komitəsinin Mərkəzi Aparatının əməkdaşları Tərxan Paşayev və Orxan Maşayev çıxışlarında dini radikalizmin və zərərli ideologiyaların yayılmasına qarşı mübarizənin vacibliyi, eləcə də dini maarifləndirmənin rolu barədə danışıblar.

Sonra DQİDK-nın sifarişli ilə çekilmiş "Üfüqdəki gələcək" sənədli filmi nümayiş olunub.

Seminar-müşavirə müzakirələrlə başa çatıb.

TAP-da son tamamlanma işləri aparılır

Azərbaycanın birbaşa təşəbbüskarı olduğu Cənub Qaz Dəhlizinin əsas seqmentlərindən olan Trans Adriatik boru xətti ilə (TAP) qazın nəqli üçün son tamamlanma işləri yekunlaşmaq üzrədir. Bununla bağlı TAP-ın idarəetmə direktoru Luka Skeppati mətbuata açıqlamasında məlumat verib.

Direktor bildirib ki, texniki baxımdan istismara hazırlığa və işə başlamağa keçməzdən əvvəl konsorsium yer hissəsini tamamlamağa çalışır: "Eyni zamanda, konsorsium ötürmə sistemi operatoru və müstəqil nəqliyyat operatoru kimi ticari əməliyyatları idarə etməyə hazırlaşır. Bundan əlavə, konsorsium ticarət səviyyəsində üç ölkədə fəaliyyət göstərmək üçün bir sıra lisenziyaları səlahiyyətli orqanlardan əldə etmək üçün addımlar atır".

Luka Skeppati daha sonra qeyd edib ki, bu ilin sonuna qədər Yunanıstan və Albaniyadakı boruların yüz faizi torpağa basdırılmalıdır: "TAP Avropanın aşağı karbonlu iqtisadiyyata keçməsinə kömək edəcək, enerji mənbələrini şaxələndirəcək, rəqabət qabiliyyətini artıracaq və qaz şəbəkələrini yaxşılaşdıracaq. TAP-ın Yunanıstan-Bolqarıstan Interconnector (IGB) kimi digər əsas infrastrukturqlarla təmin edəcəyi əlaqə yeni bir qaz mənbəyinə çıxışı təmin

edəcək. Hazırda tək mənbədən asılı olan regional bazarlar və bu gün bu mənbəyə çıxışı olmayan ölkələrə qaz tədarükü təmin ediləcək".

Qeyd edək ki, Azərbaycanın "mavi yanacaq"ını Avropaya daşıyacaq TAP Yunanıstanın Türkiyə ilə sərhəddə yerləşən Kipoi ərazisindən başlayacaq. Buradan TAP boru kəməri Yunanıstan və Albaniya ərazisini qət edərək Şərqdən qərbə- Adriatik dənizi sahillərinə doğru istiqamətlənəcək və İtaliyanın

Puqlia bölgəsində sahile çıxacaq. Boru kəməri burada "Snam Rete Gas" şirkətinin istismar etdiyi İtaliyanın qaz nəqliyyatı şəbəkəsinə birləşəcək. Nəticədə Azərbaycan qazının İtaliya, Almaniya, Fransa, Böyük Britaniya, İsveçrə və Avstriya kimi böyük Avropa bazarlarına çatdırılması təmin ediləcək. Başlanğıc mərhələdə TAP-ın ilkin ötürücülük qabiliyyəti ildə 10 milyard kubmetr olacaq. Gələcəkdə isə bu rəqəmin 20 milyard kubmetrədək artırılması nəzərdə tutulub.

Boru kəmərinin uzunluğu 878 kilometr (Yunanıstanda-550, Albaniyada-215, Adriatik dənizində-105, İtaliyada-8 kilometr), diametri isə 48 düymdür (sualtı hissə-37 düym). Kəmərin ən aşağı hissəsi dəniz səviyyəsindən təxminən 820 metr dərinlikdən, ən yüksək hissəsi isə Albaniya ərazisində 1800 metr hündürlükdən keçəcək.

Taleh Bağirov, "iki sahil"

XORVATİYADA KƏŞFİYYATA BAŞLANILACAQ

Xorvatiya hökuməti ölkənin şimal-şərq regionunda altı neft və qaz blokunda kəşfiyyat və istismarla bağlı lisenziyalar verib. Lisenziya verilən şirkətlərdən ikisi yerli, digər ikisi xarici şirkətlərdir.

Yerli şirkətlərdən Xorvatiyanın ən böyük enerji qrupu olan "INA" və "Crodux Derivati" kiçik enerji şirkəti hərəsi iki lisenziya alıb. Kanadanın "Vermilion Energy" şirkəti və Macarıstanın "Aspect Croatia" şirkətləri hərəsi bir blokda kəşfiyyat hüququ qazanıblar.

Xatırladaq ki, lisenziyalar şirkətlərə 30 illik müddətə verilib.

Xorvatiya neftə olan tələbatının 80%-ni, qaza olan tələbatının isə 60%-ni idxal hesabına təmin edir.

ŞRİ-LANKAYA MƏXSUS SULARIN NEFT-QAZ POTENSIALI TƏDQIQ EDİLƏCƏK

Şri Lanka hökuməti Avropanın neft və qaz nəhəngləri "Total" və "Equinor" enerji şirkətləri ilə iki dəniz blokunun karbohidrogen potensialının tədqiq olunması ilə bağlı müqavilə imzalayıb. Həmin bloklarda 2023-cü ildə hasilata başlanılması nəzərdə tutulur.

Qeyd edək ki, Şri Lankada neft hasil edilmir. Ölkənin neft idxalı xərcləri ötən il 4,15 milyard dollar təşkil edib.

Şri Lanka mayeləşdirilmiş təbii qaz hasil edən ölkəyə çevrilməyə can atır. Lakin enerji bazarında güclü mövqeyə malik Hindistanın qonşusu olan bu ölkə hələ ki neft və qaz idxalından asılı olaraq qalır.

Ötən illərdə Hindistanın "Cairn India" şirkəti Şri Lankada təbii qaz rezervləri aşkar etsə də, qazın qiymətinin aşağı olduğunu səbəb gətirərək qazdığı quyularda hasilata başlamamışdı.

Şri Lanka hökuməti seysmik məlumatların "Mannar" hövzəsində 30 min kvadratkilometr sualtı ərazinin bir milyard barrellərdən artıq neft ehtiyatı potensialına malik olduğunu göstərdiyini açıqlamışdı.

"Total" şirkətinin Asiya-Sakit okean regionunda neft və qaz kəşfiyyatı üzrə rəhbəri Cin-Mark Rodriges bildirib ki, Şri Lankada tədqiqat layihələri təxminən 2-10 milyon dollar arasında vəsaitə başa gələcək.

Qobustanda 35 yeni abonent qazla təmin olunub

Qobustan rayonunun tikinti-quşaşdırma işləri başa çatdırılmış yeni yaşayış massivlərindən birinə bu gün təbii qaz verilib. "Azəriqaz" İB-dən AZƏRTAC-a bildirilib ki, 35 abonentin qazla təchizatı üçün müxtəlif diametrli qaz kəmərləri çəkilib, qaz sayğacları quraşdırılıb.

NEFT TARİXİMİZ...

AZƏRBAYCAN XALQI ÖZ MILLİ SƏRVƏTLƏRİNİN SAHİBİDİR VƏ YA MILLİ NEFT SƏNAYESİ (1991-2010-CU İLLƏRDƏ)

Azərbaycan Respublikasının milli neft sənayesi böhranlı 1991-1994-cü illərdə

Sovet imperiyasının dağılması və keçmiş müttəfiq respublikaların müstəqillik əldə etməsi prosesi ilk baxışda asan görünse də, həlli çox ağır olan iqtisadi problemlər yaratdı. Sovet hakimiyyəti illərində yaradılmış ümumittifaq xalq təsərrüfatı kompleksi iflic vəziyyətə düşdü. Siyasi münasibətlərin kəsilməsi iqtisadi əlaqələrin qırılmasına və keçmiş postsovet məkanında ağır iqtisadi böhranın yaranmasına səbəb oldu.

1941-1945-ci illər müharibəsi dövründə alman faşizmi üzərində qələbədə və XX əsrin ikinci yarısında Rusiya Federasiyasında, Ukrayna, Qazaxıstan, Türkmənistan, Özbəkistan respublikalarında, habelə dünyanın bir çox ölkələrində milli neft sənayesinin yaradılmasında müstəsna rol oynamış Azərbaycanın özünün neft sənayesi 1980-ci illərin sonu - 1990-cı illərin əvvəlində respublikaya rəhbərlik edənlərin bu sahəyə diqqətsizliyi ucbatından ağır vəziyyətə düşmüşdü. Bu da bir tarixi həqiqətdir ki, XX əsrin 40-cı illərinin sonu - 50-ci illərinin əvvəlində və 60-cı illərin sonunda Azərbaycan neft sənayesinin məhv edilməsi üçün mərkəzi hökumətin bəzi yüksək rütbəli məmurları cəhdlər də göstərmişdilər. Lakin 40-50-ci illərdə Azərbaycan SSR rəhbərlərindən M.C.Bağirovun, İ.D.Mustafayevin, sonrakı illərdə isə ümummilli lider Heydər Əliyevin həyata keçirdikləri məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində xalqımıza qarşı düşülmüş bu düşmənçilik niyyətləri baş tutmamışdı.

Müstəqilliyin ilk illərində (1992-1993-cü illər) respublikada neft hasilatı 12,5 mln tondan 9,6 mln tona, qaz hasilatı isə 9,9 mlrd kubmetrdən 6,5 mlrd kubmetrə enmişdi, yeni neft hasilatı 3 mln tonadək, qaz hasilatı isə 3,4 mlrd kubmetr aşağı düşmüşdü. Müstəqillik əldə etmiş keçmiş müttəfiq respublikalardan fərqli olaraq, 1991-1993-cü illərdə Azərbaycan iqtisadi böhranla bərabər, siyasi böhranla da üzləşmişdi. Bir tərəfdən, Rusiya Federasiyasının siyasi-hərbi yardımına arxalanan Ermənistanın hərbi təcavüzü, digər tərəfdən isə ölkə daxilində hakimiyyət uğrunda gedən amansız mübarizə Azərbaycanı vətəndaş müharibəsi və parçalanma həddinə gətirib çıxarmışdı. Yaranmış ağır siyasi və iqtisadi böhrandan çıxmaq üçün həmin dövrdə respublikada cəmiyyətin bütün sağlam qüvvələrini öz ətrafında birləşdirə bilən, son dərəcə mürəkkəb hərbi-siyasi vəziyyətdən çıxış yolu tapmaq iqtidarında olan və ölkə iqtisadiyyatının aparıcı sahəsi olan neft sənayesinə sərmayə cəlb edə bilən qüvvə yox idi. Bu daxili amillərlə yanaşı, özünün geosiyasi vəziyyətinə görə Azərbaycan keçmiş SSRİ-nin süqutundan sonra dünya dövlətləri üçün kəskin mübarizə və maraq obyektinə çevrilmişdi. Belə bir vəziyyətin yaranmasının əsas səbəblərindən biri Azərbaycan Respublikasının zəngin neft və qaz ehtiyatlarına malik olması idi. Hələ XIX əsrin ikinci yarısında Azərbaycanın "qara qızıl"ının əsl qüvvətini bilən xarici ölkə şirkətləri artıq 1990-cı ildən respublika hökuməti ilə Xəzər dənizindəki zəngin neft yataqlarının birgə işlənilməsi haqqında danışıqlara başlamışdılar. Azərbaycan neftinə olan bu marağın artmasında 1989-cu ildə Şotlandiyanın "Remko" şirkətinin Bakıya səfər edən prezidenti S.Rempin Böyük Britaniyaya qayıtdıqdan sonra BP şirkəti ilə apardığı danışıqların böyük rolu ol-

muşdu.

Hələ 1991-ci ilin qışında Abşeron yarımadasında neft istehsalında əlverişli şəraitin yaradılması üçün konkret işlər görülmüşdü. Yanvarın 18-də SSRİ hökumətinin və Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin birgə qərarı ilə Xəzərin Azərbaycan sektorundakı "Azəri" yatağının birgə kəşfiyyatı və işlənilməsinə dair "Xəzərdənizneftqaz" Birliyinin və xarici ölkə neft şirkətlərinin iştirakı ilə birgə müəssisənin yaradılması üçün müsabiqə keçirilməsi qərara alınmışdı. 1991-ci ilin iyununda keçirilən müsabiqənin qalibi ABŞ-ın məşhur "Amoko" şirkəti elan edildi. Bundan sonra layihəyə "BP/Statoyl" alınsa, "Yunokal", "MakDermott" və "Remko" şirkətləri də cəlb olundular. Ancaq layihədə 45 faiz iştirak payına malik olan "Amoko" öz liderliyini saxlayırdı. Lakin 1992-ci ilin birinci yarısında hakimiyyət uğrunda başlanan mübarizə və Xalq Cəbhəsi - Müsavat cütliyünün hakimiyyətə gəlməsi xarici şirkətlərlə nəzərdə tutulan müqavilənin imzalanmasını təxirə saldı. Lakin tezliklə AXC - Müsavat hökuməti də öz iqtisadi planında neft məsələsini ön plana çəkdi. 1992-ci ilin sentyabrında Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti (ARDNŞ) yaradıldı və o, xarici şirkətlərlə danışıqları davam etdirdi. 1992-ci ilin sonuna yaxın Xəzərin Azərbaycan sektorundakı dörd ən böyük neft yatağı - "Azəri", "Şahdəniz", "Çıraq" və "Günəşli" yataqlarında kəşfiyyat və başqa işlərin birgə aparılmasına dair beş niyyət protokolu imzalandı. "Amoko", "Penzoyl" və BP şirkətləri ilə yanaşı, layihəyə Türkiyənin "TPAO" şirkəti də cəlb edildi. Rusiyanın "Lukoil" şirkətinə və İran şirkətlərinə isə layihədə iştirakda imtina olundu. Bu isə o dövrdə onsuz da çox ağır siyasi vəziyyətdə olan Azərbaycan Respublikasına qonşu dövlətlər - Rusiya və İran tərəfindən göstərilən təzyiqlərin artmasına səbəb oldu. Rusiyanın əlində oyuncaq olan Ermənistan "dövləti" 1992-ci ilin mayında öz təcavüzünü genişləndirərək rus ordusunun birbaşa hərbi yardımını Azərbaycanın böyük hərbi-strateji əhəmiyyət kəsb edən Şuşa və Laçın, 1993-cü ilin aprelində isə Kəlbəcər rayonlarını işğal etdi.

1993-cü ilin iyununda imzalanması nəzərdə tutulan müqavilənin şərtləri Azərbaycan Respublikasının bütün maraqlarına heç də tam şəkildə cavab vermir. Müqavilənin şərtlərinə görə, ARDNŞ-in gəlir payı 70 faiz, xarici şirkətlərin gəlir payı isə 30 faiz təşkil edirdi. 1993-cü ilin mayında ARDNŞ ilə xarici şirkətlər arasında "Azəri", "Günəşli" və "Çıraq" yataqları üzrə birgə fəaliyyət haqqında 6-cı memorandum imzalandı və həmin il iyunun 4-də ARDNŞ-in Direktorlar Şurası birgə fəaliyyət haqqında bəyannamə qəbul etdi.

AXC - Müsavat rəhbərliyinin daxili və xarici siyasətdəki kobud səhvləri, səriştəsizlik və təcrübəsizliyi 1993-cü ilin iyununda ölkədə ağır siyasi-ictimai və hərbi böhranın yaranmasına səbəb oldu. Ölkə daxilində vətəndaş müharibəsinin başlanması təhlükəsinin artmasını görən xalqın görkəmli ziyalıları təcrübəli dövlət xadimi Heydər Əliyevi Bakıya dəvət etdilər. 1993-cü il iyunun 15-də Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin sədri seçilən Heydər Əliyev elə ilk günlərdən çox ağır və həlli çətin olan məsələləri öz üzərinə götürdü, ölkə tədricən siyasi və hərbi böhrandan çıxmağa başladı. O, 1993-cü ilin ikinci yarısında respublikada yaranmış siyasi-iqtisadi və

hərbi böhran şəraitində AXC-Müsavat hakimiyyətinin hazırladığı neft müqaviləsinin imzalanmasını təxirə saldı. Bir il müddətində gedən danışıqlarda Prezident Heydər Əliyev bütün təzyiqlərə baxmayaraq, Azərbaycan xalqının mənafeinə xələf gətirə biləcək hər hansı işbirliyinə imza atmadı, yeni müqavilənin hazırlanması ilə bağlı nəzarəti öz əlində saxladı və bu işə yüksək ixtisaslı mütəxəssisləri cəlb etdi. Bundan əlavə, o, hazırlanmış yeni müqavilənin çox böyük dəqiqliklə yoxlanılması üçün xarici ölkələrdən də ekspertlərin daxil olduğu komissiya yaratdı. Prezidentin göstərişi ilə ARDNŞ-in rəhbərliyinə də təcrübəli mütəxəssislər cəlb olundu. Aparılan danışıqlarda əvvəlcədən fərqli olaraq, üç deyil, iki neft yatağı - "Azəri" və "Çıraq" yataqlarından söhbət gedir, pay bölgüsündə isə Azərbaycanın payı 80 faiz təşkil edirdi. Xarici şirkətlər tərəfindən ödəniləcək bonusun həcmi 500 mln. dollar müəyyən olundu ki, bu məbləğin də yarısı müqaviləni imzalayan şirkətlərin ölkələrinin parlamentində ratifikasiya edildikdən sonra dərhal ödənilməli idi.

Azərbaycanın müstəqil xarici və daxili siyasət yeridəcəyini yəqin edən Rusiyanın militarist qüvvələri Ermənistan "dövlətinə" hərbi yardımını gücləndirərək 1993-cü ilin yay-payız aylarında respublikamızın Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl, Qubadlı və Zəngilan rayonlarının işğal olunmasına şərait yaratdı. 1991-ci ildə SSRİ-nin süqutundan sonra Rusiyanın təcavüzkar dairələri müstəqillik əldə etmiş keçmiş sovet respublikalarında siyasi nəzarəti itirsələr də, hərbi və strateji planlarından daşınmaq istəmirdilər. Bu baxımdan həmin dövrdə Rusiya Müdafiə Nazirliyi yanında təşkil edilmiş Müdafiə Tədqiqatları İnstitutunda hazırlanmış "Rusiya Federasiyasının milli təhlükəsizliyi üçün yaranan əsas xarici təhlükələrə qarşı müqavimət strategiyasının konseptual qaydaları" adlı sənəd diqqəti cəlb edir. Bu sənəddə açıq-aydın deyilirdi: "Mühüm vəzifə "Xəzər neft müqaviləsi"nin hazırkı şəkildə reallaşmasına imkan verməkdir. Bunun üçün aşağıdakı bir sıra kompleks tədbirlərin həyata keçirilməsi məqsəduyğundur:

- Xəzərin Azərbaycana məxsus hissəsini rəsmi olaraq hüquqi cəhətdən tanımaqdan imtina etmək;

- Praktiki olaraq bir sıra tədbirlər görmək, lazım gələrsə, Xəzərin statusu müəyyən olunanadək onun keçmiş sovet hissəsində xarici neft şirkətlərinin fəaliyyətlərinə imkan verməmək üçün güc tətbiq etmək;

- Azərbaycan Respublikasının əsas ərazi hissəsi ilə Türkiyə Respublikasının ərazisi arasında birbaşa əlaqənin yaradılmasına imkan verməmək;

- Erməni hərbi hücumunu Gəncə və Yevlax istiqamətində gücləndirmək yolu ilə Bakıdakı rejimə təzyiq göstərmək".

Göründüyü kimi, Dağlıq Qarabağı əhatə edən rayonların işğalı sənəddə göstərilən tədbirlərin tərkib hissəsi idi. Çünki onların həyata keçirilmədiyi təqdirdə Azərbaycan Respublikasının Cənubi Qafqaz regionunda nüfuzunun artacağı və tezliklə Dağlıq Qarabağ məsələsini öz xeyrinə həll edəcəyi aydın idi. Digər tərəfdən, o vaxt Türkiyə Bosfor və Dardanel boğazlarından keçən neftdaşıyan tankerlərin sayının azaldılması tələbi ilə çıxış edərək tez-tez baş verən qəzalar nəticəsində İstanbul şəhəri və digər yaşayış məntəqələri üçün təhlükə törəndiyini bəyan etmişdi. Türkiyə hökuməti 1994-cü ilin martında boğazlardan gəmilərin keçməsi üçün yeni cədvəl tərtib edərək Beynəlxalq Dəniz Təşkilatına təqdim etdi və onun qəbuluna nail oldu. Bu isə Orta Asiya və Azərbaycan neftinin Novorossiysk vasitəsilə ixrac olunması ehtimalını heçə endirirdi.

Azərbaycan Prezidenti Heydər Əliyev 1994-cü il mayın 12-də Ermənistanla müharibədə atəşkəs əldə edilməsinə nail oldu. Bu, Azərbaycanın ağır sosial-iqtisadi böhrandan çıxmağa başlamasının təsdiqi idi. Qərb ölkələrinin neft şirkətləri ilə 1994-cü ilin mayında Türkiyənin İstanbul şəhərində aparılan danışıqlar çox ağır gedirdi. Prezident Heydər Əliyevin gərgin siyasi və diplomatik səyləri nəticəsində daxili ictimai-siyasi sabitliyin bərpası ölkənin milli mənafeələrini təmin edə biləcək müqavilənin imzalanması üçün danışıqlar prosesini sürətləndirdi. Aparılan danışıqların daha səmərəli olması üçün Prezident Heydər Əliyevin fərmanı ilə 1994-cü il martın 1-də İlham Əliyev ARDNŞ-in birinci vitse-prezidenti təyin edildi. İlham Əliyev sonralar "Caspian energy" jurnalına verdiyi müsahibəsində deyirdi: "Bu zaman bizim qarşımızda bir neçə əsas vəzifə dayanmışdı: birincisi, müqavilənin imzalanmasına nail olmaq. İkincisi, müqavilədə Azərbaycan üçün ən əlverişli şərtlər - həm hüquqi, həm də iqtisadi - yaratmaq. Üçüncüsü isə, müqavilənin işləməsinə nail olmaq".

O vaxt çox ağır vəziyyətdə olan Azərbaycan Respublikası üçün bu vəzifələri yerinə yetirmək heç də asan deyildi. Danışıqların son mərhələsində xarici şirkətlərin nümayəndələri müqavilənin qüvvəyə minməsinə onun imzalanmasından və ölkə parlamentində ratifikasiyasından sonra deyil, yalnız Xəzər dənizinin statusunun həll olunmasından sonra qəbul edəcəklərini söylədilər. Təbii ki, Azərbaycan hökuməti buna razı ola bilməzdi. Çünki bu şərtin qəbul edilməsi müqavilənin kağız üzərində qalacağı demək idi. Buna

görə də, Prezident Heydər Əliyevin tapşırığı ilə ARDNŞ-in birinci vitse-prezidenti İlham Əliyev ABŞ-ın hökumət nümayəndələri ilə danışıqlar aparmaq üçün Vaşinqtona yollandı və danışıqlar öz müsbət nəticəsini verdi.

Yuxarıda deyildiyi kimi, Rusiya Federasiyasının təcavüzkar dairələri Azərbaycanın Xəzər dənizində xarici şirkətlərlə neft hasilatına dair müqavilə imzalamasına yol vermək istəmirdilər. 1993-cü ilin yazında Xəzərin Azərbaycan Respublikası sektorunda neft yataqlarının xarici ölkələrin neft şirkətləri ilə birgə işlənməsinə dair müqavilənin imzalanmasında müəyyən irəliləyişlər nəzərə çarpmağa başladı. Vəziyyətin bu istiqamətdə dəyişdiyini görən Moskva, Ermənistan və Azərbaycan arasındakı Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinə zərər vura biləcək təkliflər irəli sürərək, onun iqtisadi maraqlarının dənizin yalnız 12 millik zona çərçivəsində məhdudlaşacağını bildirdi. Bu isə Azərbaycan Respublikasının öz sektorunda yerləşən "Azəri", "Çıraq" və "Günəşli" neft yataqları üzərində nəzarətini itirməsi demək idi. 1994-cü ilin yazında RF bu məsələ ilə bağlı çox fəal diplomatik addımlar atmağa başladı. Həmin il aprel ayının 27-də Rusiya Federasiyası XİN Böyük Britaniya XİN-ə nota göndərərək Azərbaycan Respublikasının Xəzər dənizində yerləşən neft yataqları ilə bağlı müstəqil olaraq hər hansı bir müqavilə imzalamaq hüququnun olmadığını bildirdi. 1994-cü ilin yazında isə RF XİN-in təqdimatı əsasında RF prezidenti B.N.Yeltsin Azərbaycan Respublikasına qarşı sanksiyalar nəzərdə tutan 396 RPS sayılı sərəncam imzaladı. Buna görə də Rusiya hökuməti Xəzər dənizinin statusu məsələsini ortaya ataraq, Azərbaycan Respublikası ilə Böyük Britaniya arasında 1994-cü ildə imzalanmış "Energetika sahəsində əməkdaşlıq haqqında" memorandumda "Xəzər dənizinin Azərbaycan sektoru" ifadəsinin işlədilməsini qəbul etmədiyini bildirdi. Böyük Britaniya səfiri Brayan Folla verilən notada həmçinin Xəzər dənizində neft yataqlarının işlənilməsinə dair hər hansı bir müqavilənin Rusiya Federasiyası hökuməti tərəfindən tanınmayacağı bildirilirdi. Böyük Britaniyanın Energetika naziri Tim Eqkar Bakıya səfər edərək Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyevlə, Xarici İşlər Nazirliyinin və ARDNŞ-in rəhbərliyi ilə görüşdü. Aparılan danışıqlardan sonra "RF XİN-in notasına əhəmiyyət verməmək" və əməkdaşlığın davam etdirilməsi haqqında qərar qəbul edildi. Prezident Heydər Əliyevin uzaqgörən siyasəti nəticəsində Böyük Britaniya, ABŞ, Türkiyə, Rusiya Federasiyası və başqa ölkələrin neft şirkətləri ilə aparılan intensiv danışıqlar 1994-cü il sentyabrın 20-də Azərbaycanın iqtisadi və siyasi həyatında mühüm bir hadisə ilə başa çatdı. ARDNŞ ilə neft hasilatında böyük təcrübəsi olan ABŞ, İngiltərə, Rusiya, Norveç, Türkiyə və Səudiyyə Ərəbistanının ("Amoko", "Penzoyl", "Yunokal", "Ekson", "Remko", "MakDermott", "Lukoil", "Britiş-Petroleum", "Statoyl", "Türkiyə Petroleri AO", "Delta") iri neft şirkətləri arasında 30 il müddətinə ilk müqavilə imzalandı. Sonralar "Əsrin müqaviləsi" adlandırılan bu müqavilənin şərtlərinə görə, 30 il ərzində Xəzər dənizinin "Günəşli", "Çıraq", "Azəri" neft yataqlarından 511 mln ton neft çıxarılması (sonradan aparılan kəşfiyyat-qazma işləri bu ehtiyatın 900 mln tondan çox olmasına dəlalat edir), bunun həyata keçirilməsi üçün 7,4 milyard dollar məbləğində sərmayə qoyulması nəzərdə tutulurdu. Neft satışından təkcə Azərbaycan Respublikasının əldə edəcəyi gəlirin təqribən 34 milyard olacağı hesablanmışdı.

Əcəbi Bəhramov
AMEA A.A.Bakıxanov adına
Tarix İnstitutunun
elmi işlər üzrə direktor müavini,
professor

İki eşşəyin arpasını bölə bilməyənlərin kreslo iddiaları

Vəli İlyasov

Radikal müxalifət düşərgəsinə aid olan partiyalar arasında nifaq onların bünövrələrinin qoyulduğu gündən başlanıb. Lakin bunu gizlətməyə, guya “canbir qəlbə” olduqlarını nümayiş etdirməyə çalışsalar da, getdikcə “xoruzun quyuğu” daha aydın görünməkdədir. Müxalifətdə olduqları gündən indiyədək barışmaz düşmənlərə çevrilmiş AXCP və Müsavat təmsilçilərinin savaşıları bu gün də davam etməkdədir. Hətta həmin savaş ilbəil daha da artır və nəticədə tərəflərin xəstə təfəkkürləri özünü daha çox bürüzə verməyə başlayır. Təəccüblüdür ki, savaş yalnız seçkilər ərəfəsində baş vermir, eyni zamanda, seçki prosesi başa çatandan sonra da çekişmələr davamlı şəkildə aparılır. Sosial şəbəkələrdə cəbhəçilərlə müsavətçilər arasında aparılan polemikalar bir göz qırpımında söz müharibəsinə çevrilir, sonra qarşılıqlı ittihamlar, iddialar söyüş və təhqirlərlə əvəzlənir. Onlardan biri də bu günlərdə yaşanır. Müsavat Partiyasının Səbail rayon təşkilatının sədri Zakir İsmayıl bir status yazıb və AXCP üzvlərindən biri dərhal ona xatırladı ki, son bir neçə həftədə altı nəfər cəbhəçi sutkalıq həbs cəzası alıb. AXCP tərəfinin həmin xatırlatmasının ardınca isə müsavətçi cavab yazaraq bildirib ki, hər hansı müxalifət partiyasının gücü onun həbsdə olan üzvlərinin sayı ilə müəyyən edilməz.

Zakir İsmayıl AXCP sədri Əli Kərimliyə eyham vuraraq, daha kəskin cavab yazaraq, “Yaxşı lider yalnız özünü yox, rəhbərlik etdiyi təşkilatın üzvlərini də qorumağı bacarmalıdır” ifadəsi ilə sanki odun üzərinə yağ tökmüş olub. Əsl mərkəz də elə bundan sonra başlanıb. Məhz bu statuslardan sonra həm müsavətçilər, həm də cəbhəçilər bir-birilərinə qarşı ən ağır ifadələrlə hücumla keçiblər. Əli Kərimlinin adamları AXCP-nin, Arif Hacılinin adamları isə Müsavatın “hakimiyyətə gələcəyini” var gücləri ilə “sübuta” yetirməyə çalışıblar.

Amma görünən odur ki, uzun illərdir ki, eyni iddiaları ilə bir-birilərinin qulaqlarını döyənək edən tərəflər hələ də nəyə görə ötən illər ərzində uğur qazana bilməmələrinin, xalqın onları niyə rədd etməsinin səbəblərini aydınlaşdırma bilməyiblər. Hakimiyyət uğrunda mübarizə prosesində cəbhəçilərlə müsavətçilər bir-birilərinə qarşı od püskürür, ancaq xalq isə onların heç birini qəbul etmir.

Beləliklə, Müsavat funksionerinin bir statusu aləmi bir-birinə vurub və onlardan bir neçəsini diqqətə çatdırmaq istədik. AXCP Ali Məclisinin üzvü Nicat Abdullazadə Zakir İsmayılın yazının əvvəlində qeyd etdiyimiz statusunu “cılızlıq” adlandırır. “Bu nə cılızlıq, bu nə dözümsüzlük. Ümumi birliyə ziyyandan başqa bir şey deyil bu status”,- deyərək o qeyd edib. Digər cəbhəçi Əli Rzalı da müsavətçi funksionerinin AXCP-yə qarşı qəsdən qıcıqlandırıcı status yazdığını iddia edib və onun status yazmağın normal olduğu iddiasını belə cavablayıb: “Harada siz normal yaşadıңыз? AXC-nin 30 illiyi ilə bağlı Yadigar Sadıqovun Əli bəyə təbrikini böyük bir suq işləmiş kimi qiymətləndiriniz. Siz, sadəcə, Xalq Cəbhəsinə və sədrinə potensial nifrət edənlərdənsiniz, bu statusunuz da ondan irəli gəlir”.

Müsavat Partiyasının üzvü Vüsal Həsənov isə AXCP-nin sosial şəbəkə fəalları “zombi” adlandırır: “Demək, zombilər başladı. Müsavat hakimiyyətə gələcək deyəndə hansısa təşkilatın ya partiyanın başına niyə daş düşür, bilmirəm”.

Müsavatın Suraxanı rayon təşkilatının üzvü Arzulla Buludlu da cəbhəçiləri hədəfə alaraq yazıb: “Hər gün cəbhəçilər AXCP- Əli Kərimlini təbliğ edirlər, əcəb edirlər, heç vaxt da müsavətçilər buna qıcıq vermirlər. Təsədüfən bir müsavətçi təmsil etdiyi Müsavat Partiyasını təbliğ edən kimi hansısa cəbhəçi qıcıqlanmağa başlayır. Yaxşı oldur ki, cəbhəçilər də belə məsələlərdə müsavətçilər kimi təmkinli olsunlar”.

Beləliklə, olay qarşılıqlı ittihamlarla, təhqirlərlə başa çatıb. Bu məqamda belə kobud bir misal yada düşür: İki eşşəyin arpasını bölə bilməyənlərin iddialarına bax.

Sərvətləri talanan Qubadlı

Gözel təbiətə, münbit torpağa və iqlimə malik olan Zəngəzur mahalının qədim yaşayış məskəni Qubadlı rayonu 1993-cü il avqustun 31-də Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal olunub. Rayon Dağlıq Qarabağla Ermənistan arasında yerləşdiyinə görə strateji əhəmiyyət daşıyırdı. Bunu başa düşən erməni təcavüzkarları Qubadlıda terror-təxribat əməlləri törədir, Dağlıq Qarabağa Qubadlı ərazisindən keçib yaratmaq, buradan separatçılara silah-sursat daşımaq niyyətini həyata keçirmək istəyirdilər.

1989-cu ilin sentyabrında sovet qoşunlarının zirehli texnikalarının müşayiəti ilə Gorus istiqamətində Yazı düzü yolu ilə 150-160 avtomobildən ibarət maşın karvanının Qubadlı ərazisinə yaxınlaşdığı xəbər verildi. Bir saat ərzində əhali ayağa qalxdı. Bütün yollar bağlandı. Əliyalın camaat maşın karvanının yolunu elə sərhəddə kəsdi. Avtomobil karvanı Xankəndi şəhərinə buraxılmadı. Təəssüf ki, geri qaytarılan avtomobillər bir həftə Gorusun Xinzərək kəndində qaldıqdan sonra Laçın-Şuşa yolu ilə Xankəndinə yol tapa bildi və karvanı müşayiət edən zirehli texnika Laçın şəhərində qırğınlar törətdi. 1989-cu ilin axırlarında rayonda vəziyyət son dərəcə ağırlaşdı. Düşmənin hücumlarının, təxribat əməllərinin qarşısını alan özünümüdafiə dəstələri yerli milis qüvvələri ilə birlikdə hərəkət edir, işğalçılara mərdliklə müqavimət göstərirdilər. 1993-cü

ilin yayında Əliquluuşağı kəndi istiqamətində bir gündə 3 düşmən vertolyotunun vurulması buna sübutdur. Lakin qüvvələr qeyri-bərabər idi. Təcavüzkar erməni dəstələri avtomat silahlardan, artilleriyadan, zirehli hərbi texnikadan gen-bol istifadə etdiyi halda, bizdə adi ov tüfəngləri belə, çatışmırdı. Rayonun şərq tərəfdən gəniş bir ərazisi müdafiəsiz qalmışdı. Hərkəri çayı boyunca Zilanlı, Mahruzlu, Xanlıq kəndlərindən tutmuş Başarat zonasınadək yerli əhali silaha sarılsa da, Zirehli texnikanın qarşısını 4-5 adama düşən bir avtomatla almaq mümkün deyildi.

Qubadlı 1993-cü il avqustun sonlarında artıq ermənilərin mühasirəsinə düşmüşdü. Cəbrayılın axırkı kəndləri - Çullu, Maşanlı və Dağtumasın da düşmən əlinə keçməsi təhlükənin yaxınlaşdığını göstərirdi. Gah Qafan, gah Gorus, gah da Laçın rayonu istiqamətlərindən hücumlar olurdu. 1993-cü il avqustun 30-da Gorusdan hücum edən Ermənistan qoşunları Yazı düzündə müqavimətlə qarşılaşsa da, Laçından maneəsiz ke-

çib Muradxanlı kəndinə daxil ola bildilər. Qoşun hissələri Hərkəri çayı boyu bütün kəndləri atəşə tutdu və həmin gecə Xanlıq kəndinə qədər olan yaşayış məntəqələri ermənilərin əlinə keçdi. 1993-cü il avqustun 31-də hər tərəfdən mühasirəyə düşmüş Qubadlı işğal olundu.

Qarabağ müharibəsində Qubadlı, ümumilikdə, 238 şəhid verib, 146 nəfər əlil olub. Rayonun işğalı nəticəsində 445 min kvadratmetr mənzil fondu, 4 tibb ocağı, 6 uşaq bağçası, 61 ümumtəhsil məktəbi, 10 mədəniyyət evi, 24 klub, 1 tarix-diyarşünaslıq muzeyi, 60 kitabxana dağıdılıb, işğalçılar 94 kənd və qəsəbəni, 205 mədəni-məişət obyektini, 12 tarixi abidəni yandırır, hər yeri viran qoyublar.

Qubadlı tarixi abidələrlə zəngin yurd yerlərimizdən biridir. Belə ki, rayonun Aşağı Mollu və Həməzəli kəndlərinin hər birində 9, Əliquluuşağı kəndində 5 belə abidə var. “Gavur də-rəsi” deyilən ərazidə isə IV əsrə aid qədim mağara, V əsrdə tikilmiş Göy qala, Muradxanlıda Qalalı qalası, Xocamsaxlı kəndindəki abidələr özünün tarixi əhə-

miyyəti ilə seçilir. Bu gün onların hamısı düşmən tapdağı altındadır.

Rayon ərazisində müxtəlif növ ağaclardan ibarət 20 min hektarlıq Dövlət Təbiət Yasaqlığı yerləşirdi. Burada yaş 150-1600 illər arasında olan nadir növlərdən ibarət 10-dan çox iri gövdəli ağac təbiət abidəsi kimi qorunurdu. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin məlumatına görə, dəniz səviyyəsindən 1600 metr yüksəklikdə yerləşən, zəngin flora və faunaya malik Qubadlı Dövlət Təbiət Yasaqlığında nəslin kəsilməkdə olan bir çox heyvan və quş növləri mühafizə olunurdu.

Qubadlı, həmçinin qiymətli tikinti materialları ehtiyatları, yeraltı şirin su yataqları ilə zəngin diyar idi. Erməni işğalçıları tərəfindən rayon ərazisində gəniş sahələri əhatə edən qiymətli ağac növlərindən ibarət meşələr, böyük ehtiyata malik yeraltı sərvətlər, mineral maddələrlə zəngin su mənbələri istismar olunub, özünün qeyri-adi flora və faunası ilə seçilən əsrarəngiz təbiət guşələri dağıdılıb və məhv edilib.

İşğaldan bir qədər sonra - 1993-cü il oktyabrın 14-də BMT Təhlükəsizlik Şurası tərəfindən qəbul edilən 874 sayılı qətnamə ilə təcavüzkarlardan zəbt olunmuş torpaqların boşaldılması tələb olunsa da, Ermənistan buna məhəl qoymayıb və bu gün də rəsmi Yerevan beynəlxalq hüquq normalarını ayaqlar altına alır, işğalçılıq siyasətini davam etdirir.

✍ Sevinc Azadi,
“iki sahil”

Müxalifət “trol”larının əsas xüsusiyyətləri: intellektsizlik, təhqir, şüarçılıq...

RADİKALLARIN SOSIAL ŞƏBƏKƏLƏRDƏKİ DAVRANIŞLARI ONLARIN İNTELLEKTDƏN UZAQ OLDUQLARINI GÖSTƏRİR

Məlum olduğu kimi, radikal müxalifət təmsilçiləri Azərbaycan dövləti əleyhinə antitəbliğat kampaniyası aparmaqda davam edirlər.

Sosial şəbəkələrdə baş alıb gedən hərc-mərclik o yerə gəlib çatıb ki, radikalılar Azərbaycan xalqına xas olmayan ifadələr işlədirlər. Sözsüz ki, bu da milli dəyərlərimizə kölgə salır. Sosial şəbəkələr informasiya vasitəsi kimi müasir texnologiyaları yaratdığı bir şəbəkədir. Bu vasitədən normal insanların istifadə etməsi hər bir kəsin intellektinin inkişafına, informasiyanın yayılmasına və digər mühüm əhəmiyyət kəsb edən proseslərin getməsinə xidmət edir. Adətən mübarizəni sivil qaydada aparırlar. Ancaq

bu gün ölkədə sivil qaydada mübarizə apara biləcək radikal müxalifət yoxdur.

Müşahidələr göstərir ki, radikal, söyüşçül müxalifətin sosial şəbəkənin imkanlarından geniş müstəvidə istifadə etməsinə rəğmən, onların heç biri yüksək intellektual səviyyə nümayiş etdirə bilmir. Əvvəlki kimi özlərini qaragüruhçu mövqedən çıxış edərək söyüş söyməklə, istənilən məsələyə qərəzli yanaşmaqla, ortaya tutulmuş arqument qoymamaqla ifadə edirlər. Bir sözlə, bu marginallar ötən 26 ildə dəyişmədiklərini açıq formada ortaya qoyurlar. Bir nəfər belə olsun radikal müxalifət nümayəndəsi göstərmək olmaz ki, sosial şəbəkələrin timsalında yüksək intellektual səviyyə, geniş bilik

dairəsi ortaya qoysun.

Maraqlıdır, bütün bunlar nəyin göstəricisidir? Zənnimizcə, bu, bir sıra faktorlarla əlaqədardır. Əvvəla, radikalaların sosial şəbəkələrdəki davranışları onların intellektdən uzaq olduqlarını göstərir. İkincisi, bu adamlar hələ uzun müddət əvvəl hansı təfəkkürün sahibi idilərse, bu gün də o düşüncə ilə hərəkət edirlər. Aradan uzun müddət keçməsinə baxmayaraq radikalaların həmin təfəkkürlə hərəkət etmələri əlbəttə ki, normal hal deyil. Üçüncüsü, radikalalar sosial şəbəkələrdə söyüş söyməklə, qərəzli danışmaqla özlərini ifadə edirlər. Bu ondan xəbər verir ki, radikalaların inkişaf potensialı, zamanla ayaqlaşmaq imkanları yoxdur. Bu adamların

təfəkkürləri sanki “quruyub” və keçmişdə qalıb. İndi də həmin düşüncə ilə hərəkət edirlər. Ona görə də radikalaların heç bir uğuru haqqında danışa bilmirik. Yeni onlar siyasi səhnədə hər hansı bir uğur qazana, ətraflarına elektorat yığa bilmirlər. Xalqın mütləq əksəriyyəti onlara nifrət edir. Hər keçən gün radikalalar ətrafındakı adamları itirirlər. Niyə? Ona görə ki, onların ətrafındakı beş-üç nəfər də görür ki, bunlarda intellektdən əsər-əlamət belə yoxdur. Ona görə də onların ardınca getmirlər. Bu onu göstərir ki, radikal müxalifətin heç bir potensialı yoxdur.

✍ Cavid Əkbərov,
“iki sahil”

SOCAR-ın TENDERLƏRİ

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR)

“Azneft” İstehsalat Birliyi

Ammonium biftoridə olan tələbatını təmin etmək məqsədi ilə açıq satınalma müsabiqəsi (11136AM-19) üzrə müvafiq tarixlərin dəyişdirilməsini elan edir.

I. Müsabiqədə iştirak etmək üçün təqdim edilməli sənədlər:

- * Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət;
- * İştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- * Müsabiqə təklifi.

Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət (imzalanmış və möhürlənmiş) və iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi ən gec 17.09.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 17:30-a qədər Azərbaycan və ya ingilis dilində Satınalan təşkilatın elanda göstərilmiş ünvanında təqdim olunmalıdır.

Tələb olunan sənədlərin surətləri (müsabiqə təklifi istisna olmaqla) Satınalan təşkilatın əlaqələndirici şəxsinin elanda göstərilmiş elektron ünvanına göndərilə bilər. Belə halda sənədlərin əsl müsabiqə təkliflərinin təqdim edilməsinin son gününədək Satınalan təşkilata təqdim edilməlidir.

II. Müsabiqə təklifinin təqdim edilməsinin son tarixi və vaxtı:

* Müsabiqə təklifi bir əsl və 1 surəti olmaqla 24.09.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 10:00-a qədər zərflərin açılış zalında Satınalmalar qrupuna təqdim olunmalıdır. İddiaçının nümayəndələri qeydiyyatdan keçmələri üçün ən az yarım saat öncədən Satınalan təşkilata gəlməlidirlər.

* Göstərilən tarixdən və vaxtdan sonra təqdim olunan təklif zərfləri açılmadan geri qaytarılacaqdır.

* İştirakçının inzibati binaya buraxılışını təmin etmək üçün müraciət məktubunda iddiaçı şirkəti təmsil edəcək şəxsin adı, soyadı, vəzifəsi mütləq qeyd olunmalıdır.

* İddiaçının müsabiqədə təmsil edəcək şəxslə bağlı sonradan edilən dəyişiklik qəbul olunmayacaqdır.

III. İştirak haqqı və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi:

* Müsabiqənin əsas şərtlər toplusunu Azərbaycan, rus və ya ingilis dilində əldə etmək istəyənlər 118 manat (ƏDV- ilə) və ya ekvivalent məbləğdə sərbəst dövrəli valyuta ilə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba ödədikdən sonra elektron və ya çap formasında əlaqələndirici şəxsə elanın I qrafasında göstərilmiş tarixədək həftənin istənilən iş günü saat 09:30-dan 17:30-a kimi ala bilərlər.

Hesab nömrəsi:

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC,
AZ38IBAZ38010019449306332120,
VÖEN: 9900003871,
Müştəri Xidməti Departamenti,
Kod: 805250,
Müxbir hesab: AZ03NABZ0135010000000002944,
VÖEN: 9900001881,
SWIFT BIK: İBAZAZ2X
Intermediary Bank: Deutsche Bank Trust
Company Americas, New York
S.W.I.F.T: BKTRUS33
ACC # USD 04-164-504
Beneficiary Bank: The International Bank of
Azerbaijan Republic Customer Service Department
SWIFT: İBAZAZ2X
Nizami str., 67
Phone: (+99450) 493-68-23
Beneficiary: State Oil Company of Azerbaijan Republic
TAX ID: 9900003871
Account \ IBAN AZ28IBAZ38110018409306332120 USD
Intermediary Bank: Commerzbank AG,
Frankfurt am Main
S.W.I.F.T: COBADEFF
ACC # 400 88 660 3001
Beneficiary Bank: The International Bank of
Azerbaijan Republic " Customer Service Department
SWIFT: İBAZAZ2X
Beneficiary: State Oil Company of Azerbaijan Republic
TAX ID: 9900003871
Account No: AZ08IBAZ38110019789306332120 EUR
Beneficiary Bank: The International Bank of
Azerbaijan Republic Customer Service Department
SWIFT: İBAZAZ2X
Nizami str., 67
Phone: (+99450) 493-68-23
Beneficiary: State Oil Company of Azerbaijan Republic
TAX ID: 9900003871
Account No: AZ23IBAZ38110018269306332120

İŞTİRAK HAQQI HEÇ BİR HALDA GERİ QAYTARILMIR.

Müsabiqələr üzrə iştirak haqqı ödənilərkən ödəniş tapşırığında müsabiqənin nömrəsi, iddiaçı şirkətin tam adı mütləq qeyd olunmalıdır. Əks halda edilmiş ödəniş etibarsız sayılacaqdır!

IV. Müqavilənin icra müddəti:

* Satınalma müqaviləsini 60 təqvim günü ərzində yerinə yetirilməsi tələb olunur.

V. Müsabiqə təklifinin təminatı:

Tələb olunur VI. Hazırkı satınalma əməliyyatı üzrə Satınalan təşkilat tərəfindən ən çoxu 30%-ə qədər avans ödənişinin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulur.

VII. Satınalan təşkilatın ünvanı:

AZ 1000, Bakı şəhəri, Səbail rayonu, Neftçilər pr-ti 73
“Azneft” İstehsalat Birliyinin inzibati binası
Əlaqələndirici şəxs: Sadiqov Samir
Satınalma və təchizat şöbəsinin böyük eksperti
Telefon nömrəsi: +99 412 521-00- 00 (11-386)
Elektron ünvan: samir.sadiqov@socar.az

VIII. Elanın, satınalma predmeti haqqında geniş məlumatın və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi üçün müraciət formasının yerləşdirildiyi internet ünvan:

www.socar.az (<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/procurement-notice>)

IX. Müsabiqə təklif zərflərinin açılış tarixi, vaxtı və yeri:

Zərflərin açılış 24.09.2019-cu il tarixdə, Bakı vaxtı ilə saat 10:00-da elanın VI qrafasında göstərilmiş Satınalan təşkilatın ünvanında baş tutacaqdır.

X. Müsabiqənin nəticəsi haqqında məlumat:

Müsabiqənin yekun nəticəsi haqqında məlumat aşağıdakı internet linkdən əldə edilə biləcək: <http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/contract-awards>

“Azneft” İB-nin Satınalmalar qrupu

Narkomaniya - bəşərin ən qorxulu bəlası!

NARKOMANİYAYA QARŞI MÜBARİZƏ HƏR BİR HƏRBİ QULLUQÇUNUN VƏZİFƏ BORCUDUR

Narkomaniya - bəşərin ən qorxulu bəlası! Qorxulu ona görə ki, bu bəlaya mübtəla olanlar əksər hallarda onu dəf etməkdə aciz qalırlar. Bu, elə bir bataqlıqdır ki, narkotikə qurşanmış əksər insanlar isə, bu bataqlıqda məhv olub gedirlər.

Narkomanlar içərisində ən geniş yayılmış xəstəlik “Hepatit B”dir (“Hepatit B” qaraciyər iltihabına səbəb olan çox təhlükəli xəstəlikdir). Ən qorxulu xəstəliklər orqanizmə qan vasitəsilə daxil olur və vena vasitəsilə qəbul olunan narkotiklərdən istifadə edən narkomanlar qan ilə tez-tez rastlaşırlar. Bu zaman hər bir xəstəliyə yoluxmaq olur, o cümlədən də “HİV” və “QİÇS” xəstəliyinə.

Narkotik maddələrin qəbul edilməsinin əsas dəhşətli faktı bir neçə dəfə ondan istifadə edən insanda ondan asılılığın yaranması faktıdır. İnsan artıq heç bir işlə məşğul ola bilmir, növbəti “doza” üçün hər növ alçalmağa, iyrənc hərəkət etməyə məcbur olur. Narkotik qəbul etdikcə ədəbsizlik və yalançılıq başlayır. Bütün maraqları, ümidləri və qarşısına qoyduğu məqsədləri getdikcə sönür.

Bəşəriyyət üçün ən təhlükəli bəla olan narkomaniya ilə bağlı problemləri dünya ictimaiyyətinin diqqətində saxlamaq məqsədilə BMT iyun ayının 26-nı Narkomaniyaya və Narkobiznesə Qarşı Beynəlxalq Mübarizə Günü elan edib. Məhz həmin gün narkomaniya ilə mübarizə ilə bağlı atılan addımların hesabatı kimi dəyərləndirilir.

Narkotiklə və onun törətdiyi fəsadların aradan qaldırılması ilə mübarizə uzunmüddətli, çoxşəxli cəmiyyətin bütün sferasını, həmçinin də Azərbaycan Ordusunu əhatə edən bir prosesdir. Problemin ictimai təhlükəliliyi ondan ibarətdir ki, ordu sıralarında hərbi xidmət keçmək üçün gələn mülki həyatda narkotik maddə aludəçisi olan bir şəxs hərbi hissənin həyata keçirdiyi funksiyalar baxımından, yeni hər bir əsgərə şəxsi silahın verilməsi baxımından bu cür şəxsləri cinayətin törədən potensial namizədlər birinci sıralarında yer almasına səbəb ola bilər. Odur ki, bu baxımdan hərbi xidmətin ilk günlərində hərbi hissə komandanlığı birinci növbədə hərbi hissəyə hərbi xidmət keçməyə gələn hərbi qulluqçuların tibbi və psixoloji müayinəsini aparılmasına, onlar ilə xüsusi psixoloji testlərin keçirilməsinə çox ciddi fikir verir. Hər bir yeni gələn əsgər tam şəkildə yuxarıda qeyd edilən yoxlamalardan sağlam keçdikdən sonra öz şəxsi keyfiyyətlərinə, bilik, bacarığına, fiziki durumuna və sağlamlığının vəziyyətinə görə müvafiq vəzifələrə və bölmələrə təyin edilir.

Bu günlər ordu sıralarına hərbi xidmətə yeni gələn gənc əsgərlərin formalaşması istiqamətində də həyata keçirilən tədbirlər sırasında narkomaniya ilə mübarizə işinə ordu rəhbərliyi və hərbi hissə komandanlığı tərəfindən xüsusi diqqət yetirilir. Belə ki, bütün birlik, birləşmə, hərbi hissə və xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində “Narko-

manlığa və narkotik maddələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə” planları tərtib edilibdir. Bu tədbirlərdə hərbi hissə və bölmələrdə narkotik maddələrin qəbulunun və qanunsuz dövriyyəsinin qarşısının alınması, hərbi qulluqçuların antinarkotik ruhda tərbiyə edilməsi, narkotik maddələrin insanın sağlamlığına vurduğu zərərərər haqqında hərbi kollektivlərdə şəxsi heyət ilə ictimai-siyasi hazırlıq dərslərinin, kütləvi idman tədbirləri, ümumi və fərdi tərbiyəvi söhbətlərin, disputların, sual-cavab gecələrinin, şəxsi heyətin hərbi mütəxəssislər və həkim psixoloqlar ilə görüşlərin keçirilməsi, şəxsi heyətin məlumatlandırılması üçün hərbi hissənin ərazisində çoxlu sayda əyani təbliğat vasitələri olan poster və banerlərin, bölmələrdə (kazarmalarda) isə müvafiq lövhələrin vurulması, narkotik maddələrin qəbulunun qarşısının alınması məqsədi ilə çox sayda qabaqalayıcı və profilaktik tədbirlər həyata keçirir və hərbi qarnizonlarda hərbi hissə və bölmələrin yerləşdiyi ərazilərdə yerli icra hakimiyyəti orqanları, müxtəlif dövlət və ictimai təşkilatlar ilə elmi-praktiki konfrans və seminarların keçirilməsini təşkil edir.

Bu gün torpaqlarımızın 20 faizdən çoxunun işğal altında olması narkomanılıqla mübarizədə bəzi çətinliklər törədir. İşğal altında olan Azərbaycan ərazilərində - Dağlıq Qarabağda və ona bitişik bölgələrdə narkotiklərin yetişdirilməsi və onun satışından əldə edilən külli miqdarda gəlirin terrorçu qrupların yaradılması və təlim keçmələrinə istiqamətlənməsi təhlükənin miqyasını daha da artırır. Bu fakt işğal altında olan torpaqlarımızın nəzarətsiz zona olduğunu təsdiqləməklə yanaşı, Ermənistanın terroru dəstəkləyən, terror təşkilatlarının fəaliyyətinə geniş meydan açan ölkə olduğuna işıq salır. Təsdiqlənmiş faktıdır ki, Ermənistan ordusunun zabitləri işğal altında olan Azərbaycan torpaqlarında yetişdirdikləri narkotik maddələrin transferi nəticəsində maddi vəziyyətlərini yaxşılaşdırırlar. Dövlət başçısı İlham Əliyev dünyanın ən nüfuzlu təşkilatlarının tribunasından Dağlıq Qarabağın nəzarətsiz zona olduğunu bəyan etmişdir. Azərbaycan dövlətinin uğurlu siyasəti Dağlıq Qarabağ probleminin tezliklə ədalətli həllini tapacağına inamı artırır.

Narkomanlığın cəmiyyətə və insanların sağlamlığına ziyanı, bu sahədə görülən tədbirlər və onların nəticələri barədə hərbi qulluqçuların məlumatlandırılması istiqamətində ordu rəhbərliyinin Azərbaycan Ordusunda narkotiklərin və narkotik maddələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə mübarizə işinin səmərəliliyinin artırılması istiqamətində gördüyü məqsədyönlü işlər Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətinin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı ətrafında sıx birləşməsinə xidmət edərək, ölkənin müdafiə qabiliyyətinin artırılmasına, ordunun əməliyyat və döyüş qabiliyyətinin yüksəldilməsinə və tez bir zamanda işğal altında olan Azərbaycan torpaqlarının düşmənin işğalından azad edilməsinə xidmət edir.

Müdafiə Nazirliyi

İdman sağlamlıqdır

İdman orqanizmi sağlam saxlayır və bədən daha möhkəm və müqavimətli olur.

Lakin idman edərkən qaydalara düzgün əməl etmədikdə orqanizm sağlamlıq əvəzinə xəstəlik, hətta belə demək mümkünsə, şikəstlik tapır. Elə isə bunun üçün nə etməlisiniz?

İdmana başlamazdan ən azı yarım saat əvvəl yemək-icməyi dayandırılmalıdır. Çünki məşq əsnasında mədənin dolu olması məsləhət deyil. Əgər vaxtınız yoxdursa, aclığı aradan qaldırmaq üçün alma, banan və s. yeyə bilərsiniz.

İdman zalına daxil olarkən çantanızda sizin üçün daha rahat olan idman paltarları və ayaqqabı olmalıdır.

İdmana makiyajsız başlayın. Çünki hərəkət edərkən bədən hərəkətinin artması ilə əlaqədar makiyaj tərlə birləşərək dəriyə zərər verə, allergik dəri xəstəliklərinə, hətta qaşınmalara səbəb

ola bilər.

Əvvəlcə, kiçik hərəkətlərlə bədənə, necə deyirlər, qızması nail olun. Qaçış lentinin üzərində keçirəcəyiniz bir neçə dəqiqə və ardından bir neçə aktiv hərəkət sizin üçün həyati əhəmiyyət daşıyır.

Məşq proqramına düzgün əməl edin. İlk həftələrdə proqram sizə çətin gəlsə də, sonradan uyğunlaşacaqsınız.

İdman zamanı uzun-uzadı danışıklara yol verməyin.

İdman edərkən sizi müşayiət edəcək faktorlardan biri də musiqidir, yeni musiqi sədaları altında idman etmək daha yaxşı nəticə verir.

İdman əsnasında su itkisinə laqeyd yanaşmayın, əks halda əzələlərinizdə spazma (yəni yığılma) meydana gələcək.

“İdman edirəm” deyər çox yemək də ziyandır. Yaxşı olar ki, gündəlik kalori ehtiyacınıza görə qidalanasınız.

Siqaretə aludə olanlar üçün xüsusi qidalanma

Siqaret çəkmək saç və dırnaq sağlamlığı üçün əhəmiyyətli olan biyotinin bədəndə istifadəsini azaldır.

Siqaretdən istifadə orqanizmdə mənfi təsirlər yaradır. Belə ki, mütəmadi siqaret çəkənlərin qidalanması nisbətən fərqli olmalıdır.

Gündə 5-9 pay təzə tərəvəz və meyvə yeyin. Təzə meyvə və tərəvəzlər C vitamininin və an-

tioksidantların zəngin qaynağıdır.

Yalnız bir növdə meyvə və tərəvəz yeməyin. Meyvələr və tərəvəzlər rənglərinə görə fərqli quruluşda antioksidantlar ehtiva edir.

Xırda tumlu meyvələrdən imtina etməyin. Albali, böyütkən, üzüm kimi meyvələr antioksidant baxımından çox zəngindir.

Həftədə ən azı 2 gün yumurta yeyin. Biyotininlə ən zəngin olan qida qaynağı yumurta sarısıdır.

Qidalanmanızda fol turşusuna da yer ayırın. Fol turşusu ilə zəngin olan qida məhsulları bunlardır - quru paxlalar, tünd yaşıl yarpaqlı tərəvəzlər və fındıq, fıstıq kimi yağlı çərəzlər.

✍ **Röya Rəsimqızı,**
“iki sahil”

Yeni “iPhone” modellərinin təqdim olunacağı tarix açıqlandı

Dünyanın ən bahalı və məşhur şirkəti “Apple” yeni məhsullarını təqdim edəcəyi tarixi açıqlayıb.

Milli.Az Apple Insider-ə istinadla xəbər verir ki, təqdimat sentyabr ayının 10-da, ABŞ-ın Kaliforniya ştatının Kupertino şəhərindəki Stiv Cobs salonunda baş tutacaq. Salonda iPhone 11, iPhone 11 Pro və iPhone 11R modelləri təqdim ediləcək.

Həmçinin, Apple Watch 5 və Mac kompyuterləri də nümayiş olunacaq.

Qeyd edək ki, iki gün əvvəl

“Apple” şirkəti Siri proqramı və səsliyinin qeydə alındığına görə üzr istəyib.

“QARABAĞ”IN UEFA AVROPA LİQASINDAKI OYUNLARININ TƏQVİMİ MÜƏYYƏNLƏŞİB

“Qarabağ”ın UEFA Avropa Liqasının qrup mərhələsindəki oyunlarının təqvimini müəyyənləşib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Ağdam təmsilçisi ilk turda İspaniyanın “Sevilya” komandasını qəbul edəcək.

Ölkə çempionu qrupdakı ikinci matçında Lüksemburqda “Dü-

delanji”ın qonağı olacaq.

Qurban Qurbanoğlu yetirmələri üçüncü turda doğma azarkeşlər önündə Kiprin “APOEL” komandası ilə qarşılaşacaq.

Dördüncü turda “Qarabağ” yenidən “APOEL” ilə, bu dəfə Kiprdə üz-üzə gələcək. Beşinci turda ağ-

damlılar İspaniyada “Sevilya”nın qonağı olacaq.

Sonuncu - 6-cı turda isə “Qarabağ” öz meydanında “Düdelanji” komandası ilə qarşılaşacaq.

Oyunlar sentyabrın 19-da, oktyabrın 3-də, 24-də, noyabrın 7-də, 28-də və dekabrın 12-də keçiriləcək.

Lionel Messi Avropanın ən yaxşısı seçildi

2018/19-cu il mövsümünün ən yaxşı hücumçusu bəlli olub.

Milli.Az goal.az-a istinadən xəbər verir ki, bu adə “Barcelona”nın forvardı Lionel Messi layiq görülüb.

O, Çempionlar Liqasının qrup mərhələsinin Monakoda təşkil olunan püşkatma mərasimində mükafatlandırılıb. Argentinalı futbolçu Sadio Mane ilə Kriştiano Ronaldonu üstələyib.

50 metr dərinlikdə işləyə bilən ağıllı saat

Saat istehsalçısı “Casio” bazarda Pro Trek WSD-F21HR adlı cihaz təklif edərək, ağıllı dəvayşlar xəttinin genişləndirilməsini elan edib.

Milli.Az bildirir ki, ağıllı saat gözəl stilə malik korpus, eləcə də təkmilləşdirilmiş xüsusiyyətlərə sahibdir. Bazarda onun qiyməti 500 dollara qədər olacaq. Təklif olunan Pro Trek WSD-F21HR modeli 1,32 düymlük ikili ekrana sahibdir. Bundan əlavə, ağıllı saatların ən böyük yeniliyi sələfində istifadə edilməyən ürək döyün-

tüləri ötürücüsünün tətbiqidir.

Yeni model saat sahibinin yerini təqib edə biləcək quraşdırılmış GPS moduluna malikdir. Yeniliyin üstünlükləri arasında MIL-STD-810G-in etibarlılıq standartı da səsləndirilib. Ağıllı saat 50 metrə qədər dərinliyə batırıla bilər.

TƏSİSÇİ:

Baş redaktor: Vüqar RƏHİMZADƏ

Baş redaktorun I müavini: İsmayıl Hacıyev

Baş redaktorun müavini: Rəşad Bağirov

Bakı: Kapital Bankın 1 saylı Xətai filialı H/hesab

№AZ19AIB380300194437
00306107

Kod № 200071
VÖEN: 2000157291

TELEFONLAR:

Qəbul otağı: 530-26-46, 430-87-97

Baş redaktorun I müavini: 530-26-36

FAX: 430-87-47

Mühasibatlıq: 430-87-27

e-mail: ikisahil@azdata.net

Ünvan:

AZ1012 Bakı,
H.Zərdabi
prospekti-88

Qəzet “İKİ SAHİL”in kompyuter mərkəzində yığılır və “AZƏRBAYCAN” nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap olunur.

Çapa imzalanıb:
31.08.2019-cu il saat 01⁰⁰
Qiyməti: 40 qəpik, Sayı: 8177
İndeks: 0151, Sifariş: 2831

Qəzetdə “AZƏRTAC”, “OLAYLAR”, “AzadInform”, “TREND”, SİA, InterFAX informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunub.

Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.